Jaarverslag 2023

15 mei 2024

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Voorwoord

Beste lezer,

Samen. Dat krachtige woord beschrijft het beste de kern van onze Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR). Ook in 2023 hadden we elkaar hard nodig. De samenwerking binnen onze organisatie, met partners, het bedrijfsleven, de overheid en de 1,3 miljoen inwoners van onze regio. Zo konden wij samen de beste hulp verlenen en voorop blijven lopen als het gaat om kennis en ontwikkeling.

De wereld is op drift en dat zien, horen en voelen wij dagelijks.

In het afgelopen jaar vertaalde zich dat bij de operationele onderdelen in een toename van meldingen. Zo kreeg de meldkamer ongeveer 112.000 meldingen te verwerken. De brandweer moest ongeveer 13.000 keer uitrukken voor branden, reanimaties, gaslekkages, wateroverlast en het redden van dieren. Bij de ambulance ging het om ongeveer 125.000 ritten. Daarnaast is de VRR het afgelopen jaar geconfronteerd met zo'n twintig opgeschaalde incidenten (GRIP), waarbij een gezamenlijke inzet van operationele diensten en partners noodzakelijk was.

AVR, Keileweg en Zuidland
Zo brak er brand uit bij afvalverwerker AVR in de Botlek, waarbij de brandbestrijding complex bleek. De rook zorgde voor langdurig overlast in onder meer Maassluis en Vlaardingen. Een felle brand legde op de Keileweg een loods in de as. Tientallen creatieve ondernemers raakten hierbij hun levenswerk kwijt. In een lastig bereikbaar gebied in Zuidland sloeg een pontje om, waarbij tientallen mensen te water raakten. Met vier gewonden, van wie één ernstig, tot gevolg.

Erasmus Medisch Centrum Schietincident
Een incident dat veel indruk heeft gemaakt, is het schietdrama op 28 september in een woning in Delfshaven en bij het Erasmus Medisch Centrum, waarbij een moeder, haar dochter en een huisarts om het leven kwamen. Onze hulpdiensten moesten onder zeer moeilijke omstandigheden werken. Het Quick Respons Team van de brandweer werd gealarmeerd en werkte nauw samen met de Dienst Speciale Interventies om de situatie onder controle te krijgen.

PTSS
We besteden als VRR veel aandacht aan de emotionele impact van incidenten op onze medewerkers. In het afgelopen jaar is een plan ontwikkeld voor de aanpak van PTSS. Het is hierbij ontzettend belangrijk dat medewerkers de mogelijkheid hebben om in gesprek te blijven en te werken aan acceptatie en herstel. Collega's waarbij PTSS is gediagnostiseerd, worden bij de VRR niet meer financieel gekort als ze ziek thuis zijn.

Bewust communiceren
Onze medewerkers zijn ons dierbaar. Aandacht voor vitaliteit en werkdruk is hierbij enorm belangrijk. Om de werkdruk bij de meldkamer en de ambulanceteams te verminderen, deelden wij een speciale campagne om onze inwoners te wijzen om alleen in geval van nood gebruik te maken van het noodnummer 112. Het behoud van de slagkracht van de brandweer is van groot belang, vandaar onze wervingsactie 'brandweerwerk is levenswerk'. En er is een belangrijke start gemaakt met het toekomstbestendig maken van onze piketorganisatie. Met zo'n 80 functionarissen draaien wij meer dan 25.000 uren per jaar in een piketfunctie.

Veilig leven en Wijkbrandweer
Belangrijk blijft het om de inwoners te wijzen op hun zelfredzaamheid en handvatten te geven. Dit hebben we onder meer gedaan via Veilig Leven met aandacht voor veilig verwarmen, stoken, kamperen en opladen van elektrische apparatuur. Onze wijkbrandweermannen en -vrouwen spelen een onmisbare rol in voorlichting en het aanvoelen wat er in een wijk speelt. Zij zijn regelmatig in de media verschenen om levensreddende boodschappen te verspreiden. Inmiddels hebben wij negen wijkbrandweermensen in onze regio en namen diverse andere veiligheidsregio's dit initiatief over.

Koningsdag & Feyenoord
Het was ook feest in 2023! Koning Willem-Alexander en zijn gezin bezochten Rotterdam om zijn verjaardag te vieren. Mede door de maandenlange voorbereiding binnen de VRR en goede samenwerking met tientallen partners, is het een prachtige en veilige dag geworden. Hetzelfde geldt voor de probleemloze huldiging van landskampioen Feyenoord op de Coolsingel.

Vluchtelingenopvang
Een andere samenwerking die zijn vruchten heeft afgeworpen, is de opvang van asielzoekers en ontheemden uit Oekraïne. Dit bleef het jaar door een uitdagend vraagstuk, ook in de landelijke en lokale politiek. Samen met diverse gemeenten heeft onze organisatie een menswaardige opvang weten te creëren en behouden, met goede toegang tot zorg. In het eerste deel van 2024 dragen we de laatste taken over naar de lokale overheden. Zij zullen de opvang verder verzorgen.

Creeping Crisis
Het afgelopen jaar hebben we gezien hoe groot de gevolgen van de klimaatsverandering zijn. Als VRR kunnen we dit niet tegenhouden. De gevolgen hiervan, zoals overstromingsgevaar en de toename van natuurbranden door extreme hitte, zijn typische voorbeelden van de *creeping* crises. Deze sluimerende en vaak langdurige incidenttypes hebben dan ook onze nadrukkelijke aandacht.

Innovatie
Op het vlak van digitalisering en automatisering stonden wij niet stil in 2023. Onze veiligheidsregio maakt graag gebruik van de kansen en mogelijkheden die deze ontwikkelingen bieden. Zo hebben alle ambulancevoertuigen van de ARR een Mechanisch Thorax Compressie apparaat aan boord gekregen. Dit geeft mechanische borstcompressies tijdens een reanimatie. De inzet van lucht- en onderwaterdrones en (blus)robots bij de brandweer zijn niet meer weg te denken. Het team Digitale Verkenning krijgt een steeds prominentere rol in de hulpverlening. En samen met de gemeente Rotterdam werken we aan het programma Digitale Stad. Met Safe3D verbinden wij de digitale-, sociale en fysieke omgeving met elkaar.

VIK
Ons Veiligheids Informatie Knooppunt (VIK, voorheen: MIC) maakt slim gebruik van data en is een prachtig voorbeeld van samenwerking met de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid en de Gezamenlijke Brandweer. Door een enorme hoeveelheid data te verzamelen kunnen we beter inspelen op de actualiteit en de inzet bij incidenten efficiënter én veiliger maken. Zo is de module ritplanning in zijn geheel ontwikkeld met open source data door de Meldkamer Ambulancezorg. Met de module ritplanning kunnen we optimaal het besteld vervoer plannen. Dit bespaart tijd, menskracht en geld.

Cyber & Alarmering
De kansen die digitalisering met zich meebrengt is dus groot, maar de risico's maken de samenleving kwetsbaar voor bijvoorbeeld cyberaanvallen. Binnen de VRR hebben we in 2023 regelmatig op dit onderwerp geoefend om de gevolgen van deze dreiging zichtbaar te maken. Deze oefeningen tonen het belang aan van het naast elkaar blijven bestaan van NL-alert en het waarschuwings- en alarmeringssysteem. Deze zogeheten WAS-palen moeten in onze kwetsbare regio met de grootste industrie van het land behouden blijven.

Omgevingswet
Tientallen collega's bij onder meer de afdeling Risicobeheersing hebben zich afgelopen jaar goed voorbereid op de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024. Om het bevoegd gezag te ondersteunen, is er een Producten- en Dienstencatalogus ontwikkeld. Die beschrijft helder en overzichtelijk de producten en diensten die de VRR in het kader van de Omgevingswet levert.

Altijd.
Het was een lastige keuze welke onderwerpen in dit voorwoord aan bod moesten komen. We hebben als VRR nog veel meer gedaan en ontwikkeld. Ik besef mij heel goed wat een hardwerkende en zeer gemotiveerde medewerkers wij hebben, die letterlijk 24/7 klaarstaan voor onze inwoners. We zijn een onmisbare schakel voor veiligheid in de regio Rotterdam-Rijnmond en hebben het met zijn allen in 2023 wederom waargemaakt:

We zijn er. Altijd.

Arjen Littooij
Algemeen directeur

Bestuurlijke samenvatting

Door diverse ontwikkelingen, waaronder de oorlog in Oekraïne, was de inflatie in 2023 enorm. Dit werkt niet alleen door op onze inkopen, maar ook op de loonkosten. De cao-onderhandelingen hebben geleid tot een loonstijging voor 2023 die uitkomt op 9,68% voor de VRR. Door de kostenstijgingen werd voor 2023 een tekort voorzien. Om dit tekort te reduceren is in overleg met het Algemeen Bestuur besloten dat een aantal ontwikkelpunten uit de Ontwikkelagenda in 2023 zijn getemporiseerd. Daarnaast heeft het Algemeen Bestuur de directie de inspanningsverplichting gegeven om het tekort indien mogelijk nog verder te reduceren.

De (delen van) doelstellingen waarop is getemporiseerd zijn:
- Hoogbouw
- Door ontwikkelen netwerkfunctie Veiligheidsregio
- MIC (deels)
- Informatievoorziening en informatiebeveiliging (deels)
- Omgevingswet (conform ombuigingsvoorstel wél uitgevoerd ten koste van andere ombuigingen).

Aan de andere doelstellingen is het afgelopen jaar wel invulling gegeven en deze ontwikkelingen lopen goed op schema. In de bijlage over de ontwikkelagenda vindt u hiervan een beknopt overzicht.

De ambulancezorg ziet al jaren een stijgende vraag naar haar diensten in de acute zorg. Om de dienstverlening goed te kunnen (blijven) borgen zoekt de ambulancedienst naar innovatieve mogelijkheden. Er is een visie op de opkomstlocaties opgesteld die vertaald wordt naar een nieuw plan spreiding en beschikbaarheid, de pilot rondom biketeams is succesvol afgerond en de teams worden blijvend ingezet in de regio en er heeft een pilot gedraaid met een zorgcoördinatiecentrum in Rotterdam-Rijnmond waar met behulp van een gezamenlijke triage direct wordt doorverwezen naar de juiste zorgverlener.

Financieel gezien is 2023 uiteindelijk beter uitgekomen dan eerder werd voorzien. Het jaar eindigt met een positief resultaat van € 2,36 mln.

Er zijn baten geweest in 2023 die niet waren voorzien in de 2e begrotingswijziging. Het gaat dan onder meer om een boekwinst op de verkoop van de kazerne te Stellendam, een handhavingsboete van toezichthouders, rentebaten op de beschikbare liquide middelen en een hogere vergoeding per geleverde dienst vanwege de cao-stijging bij de ambulancezorg. Daarnaast waren de kosten lager. Dit betreft onder meer rente omdat er minder financiering nodig was en minder inzet van personeel door vacatures die moeilijk vervulbaar waren. Het personeelstekort heeft er o.a. toe geleid dat op het gebied van crisisbeheersing niet alles is uitgevoerd, terwijl hier wel gelden voor beschikbaar waren gesteld.

Tot slot dient de voorziening lopende claims vrij te vallen. Er is geen grondslag meer voor deze voorziening, omdat de claim niet meer opeisbaar is.

Resultaatsontwikkeling:

Dit positieve resultaat bestaat uit:
- Positieve resultaat ambulance (1,2 mln.)
- Vrijvallen voorziening lopende claims (522k.)
- Niet benutte gelden Versterking crisisbeheersing (575k.)

Verder bestaan de verschillen met de 2e begrotingswijziging uit de volgende posten:

- Lagere afschrijvingslasten doordat investeringen zijn uitgesteld of later opgeleverd dan gepland.
- Lagere rentelasten omdat er minder financiering nodig was
- Hogere rentebaten op banktegoeden dan voorzien
- Lagere personeelslasten o.a. door de krapte op de arbeidsmarkt.
- Baten uit de verkoop van de kazerne Stellendam
- Inning van een handhavingsboete
- Meer detachering baten dan verwacht
- Meer UWV baten dan verwacht
- Storting spaarverlofregeling

In de 2e begrotingswijziging werd nog rekening gehouden met een nacalculatie van de gemeentelijke basiszorgbijdrage voor het verwachte tekort. In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 22 december 2022 is besloten dat bij een negatief resultaat er een nacalculatie bij de gemeenten plaatsvindt. Op basis van de huidige uitkomsten zal er geen nacalculatie komen.

Programmarekening	Primaire Begroting 2023			2e BW 2023			Realisatie 2023			Begrotingsafwijking		
(bedragen x € 1.000)	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma's												
Ambulancezorg	60.129	55.426	4.703	64.925	58.781	6.144	66.153	59.601	6.552	1.228	820	408
Brandweerzorg	111.253	90.131	21.122	110.326	92.256	18.070	111.825	90.011	21.814	1.499	-2.245	3.744
Risico- en crisisbeheersing	9.503	9.215	288	31.661	29.857	1.804	41.110	37.866	3.244	9.449	8.009	1.440
Subtotaal programma's	**180.885**	**154.772**	**26.113**	**206.911**	**180.894**	**26.018**	**219.088**	**187.478**	**31.610**	**12.176**	**6.584**	**5.592**
Overhead		25.883	-25.883		27.453	-27.453	242	28.811	-28.569	242	1.358	-1.116
Algemene dekkingsmiddelen												
Saldo Financieringsfunctie				500	944	-444	1.210	743	467	710	-201	911
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	**-**	**-**	**-**	**500**	**944**	**-444**	**1.210**	**743**	**467**	**952**	**1.156**	**911**
Totaal van baten en lasten	**180.885**	**180.655**	**230**	**207.411**	**209.291**	**-1.879**	**220.539**	**217.031**	**3.508**	**13.127**	**7.740**	**5.387**
Ambulancezorg								397	-397	-	397	-397
Brandweerzorg	332		332	649	884	-235	435	885	-450	-214	1	-215
Risico- en crisisbeheersing					300	-300		300	-300	-	-	-
Mutatie bestemmingsreserves	**332**	**-**	**332**	**649**	**1.184**	**-535**	**435**	**1.582**	**-1.147**	**-214**	**398**	**-612**
Gerealiseerd resultaat verslagjaar	**181.217**	**180.655**	**562**	**208.060**	**210.475**	**-2.414**	**220.974**	**218.613**	**2.361**	**12.913**	**8.138**	**4.775**
Verwachte nacalculatie gemeentelijke bijdrage						3.329			-			-3.329
Resultaat na nacalculatie of correctie						**915**			**2.361**			**1.446**

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2023 **1**

Voorwoord **1**

Bestuurlijke samenvatting **4**

1 Programma's **7**
1.1 Algemeen 7
1.2 Ambulancezorg 9
1.3 Brandweerzorg 13
1.4 Risico- en Crisisbeheersing en GHOR 22

2 Paragrafen **29**
2.1 Weerstandsvermogen en risicomanagement 29
2.2 Financiering 34
2.3 Onderhoud kapitaalgoederen 36
2.4 Bedrijfsvoering 37
2.5 Verbonden partijen 45

3 Jaarrekening **46**
3.1 Rechtmatigheidsverantwoording 46
3.2 Overzicht van de baten en lasten 47
3.3 Toelichting op de begrotingsafwijkingen 48
3.5 Balans 54
3.6 Grondslagen 56
3.7 Toelichting op balans, activa 58
3.8 Toelichting op balans, passiva 62
3.9 Niet uit de balans blijkende verplichtingen 67
3.10 Single information- Single audit (Sisa) 69
3.11 Overzicht per programma naar taakvelden 2023 70

4.Overige Gegevens **71**
4.1 Gebeurtenissen na balansdatum 71
4.2 Controleverklaring 72

5. Bijlagen **73**
5.1 Bijdragen deelnemende gemeenten 73
5.2 Staat van baten en lasten per kostensoort 74
5.3 Aansluiting exploitatie ambulance met rekenstaat 75
5.4 Staat van vereiste handtekeningen 76
5.5 Afkortingen 77

1 Programma's

1.1 Algemeen

De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) is een overheidsorganisatie die namens de 13 gemeenten in de regio taken uitvoert op het gebied van rampenbestrijding, crisisbeheersing, risicobeheersing, brandweerzorg, ambulancezorg en geneeskundige hulpverlening. De VRR staat voor 'samen sterk' in hulp- en zorgverlening en in risico- en crisisbeheersing. Zij doet dit door een gezamenlijke inzet van hulpverleningsdiensten, burgers en bedrijfsleven. Alle inspanningen zijn gericht om schade en leed bij incidenten te voorkomen en/of beperken.

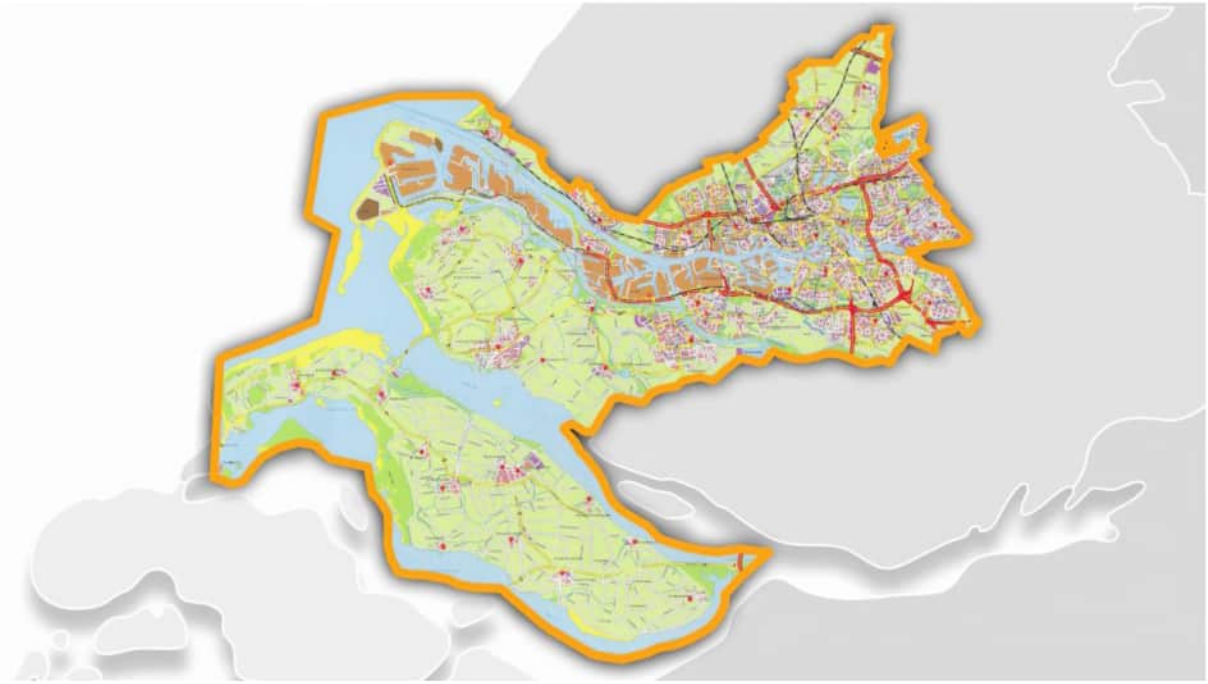

De deelnemende gemeenten aan de VRR zijn:
Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Goeree Overflakkee, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen en Voorne aan Zee (voorheen Brielle, Hellevoetsluis en Westvoorne).

Het verzorgingsgebied van de VRR heeft een oppervlakte van 865,6 km². Ruim 1,3 miljoen inwoners leven verspreid over dertien gemeenten. Het gebied is complex, divers en dynamisch. Verstedelijkte gebieden (met hoogbouw en bijzondere bouw), havens en industriële complexen worden afgewisseld met dunbevolkte plattelandsgebieden. De samenstelling van de bevolking varieert sterk. In oude stadswijken van het stedelijk gebied spelen volop grootstedelijke problemen.

Midden in de regio ligt een wereldhaven met scheepvaart, transport- en overslagbedrijven, petrochemische industrie, visserij, financiële en zakelijke dienstverlening. De aanwezigheid van het haven- en industriegebied bepaalt voor een groot deel het risicovolle karakter van de regio. De regio Rotterdam-Rijnmond heeft zo'n 100 bedrijven die vallen onder het Besluit Risico's Zware Ongevallen (Brzo). Rondom deze industrie wonen, werken en recreëren veel mensen. Een groot deel van het (woon)gebied ligt beneden zeeniveau en wordt beschermd door duinen, dijken en deltawerken met hun beweegbare stormvloedkeringen.

Rotterdam-Rijnmond is een belangrijk verkeersknooppunt voor zowel personen als goederen en gevaarlijke stoffen. Het vervoer verloopt via complexe vaarwegen, spoorwegen en autowegen en door ondergrondse buisleidingen. Daarnaast vliegen charter- en lijnvluchten met middelgrote passagiersvliegtuigen van en naar Rotterdam The Hague Airport. De ligging van woon- en industriegebieden rondom de rivieren zorgt ervoor dat veel bruggen en tunnels in het gebied aanwezig zijn, die bovendien veelal aan grootschalig onderhoud of renovatie toe zijn met bereikbaarheidsproblemen tot gevolg.

In de regio vinden bovendien regelmatig grootschalige evenementen plaats. Van grote voetbalwedstrijden in stadion Feyenoord (de Kuip) tot de Rotterdam Marathon of de Wereldhavendagen. Daarnaast vinden jaarlijks nog tal van muziekfestivals, wielerrondes, grote braderieën en demonstraties plaats.

De VRR is voortdurend scherp op maatschappelijke ontwikkelingen, innovatie en de vertaling daarvan naar veiligheid. Maatschappelijke, bestuurlijke en technologische ontwikkelingen hebben invloed op ons werk. Zo hebben we te maken met een toenemende vergrijzing, klimaatverandering, de energietransitie en neemt de concentratie van mensen en bedrijven in dunbevolkte gebieden al jaren af, terwijl het in dichtbevolkte gebieden juist verder toeneemt. Daarbij is onze manier van communiceren, zakendoen en samenwerken compleet veranderd. De economische en maatschappelijke afhankelijkheid leidt tot complexere incidenten en grotere effecten, terwijl risico's steeds minder worden geaccepteerd in de sterk geïndividualiseerde samenleving.

Het risicoprofiel van de regio Rotterdam-Rijnmond is de basis voor de jarenlange traditie van multidisciplinaire samenwerking en de vooruitstrevende wijze waarop deze regio met risico's, incidenten en de voorbereiding op crises omgaat. De VRR is het platform waar alles samenkomt. Maar wij kunnen niet zonder onze partners. We werken continu samen met een groot aantal partners om de regio veilig te houden. Het gaat dan om de 13 gemeenten, GGD, Gezamenlijke Brandweer, Politie, waterschappen, DCMR, Defensie, Openbaar Ministerie, Havenbedrijf, acute zorg etc.

1.2 Ambulancezorg

Doel ambulancezorg
Het doel van Ambulancezorg is het leveren van goede ambulancezorg zoals is vastgelegd in de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg. De zorg is van goede kwaliteit en van een goed niveau. Dit houdt in:

- Zorg die in ieder geval veilig, doeltreffend, doelmatig en patiëntgericht is, tijdig wordt verleend en is afgestemd op de reële behoefte van de patiënt;
- Zorg waarbij zorgverleners handelen in overeenstemming met hun verantwoordelijkheid (de professionele standaard) en
- Zorg waarbij de rechten van de patiënt zorgvuldig in acht worden genomen en hij of zij met respect wordt behandeld.

De Ambulance Rotterdam-Rijnmond (ARR) organiseert de zorg zodanig dat:

- Er voldoende personele en materiële middelen beschikbaar zijn (kwalitatief en kwantitatief);
- De verantwoordelijkheden helder zijn en
- Er een goede afstemming is tussen zorgverleners

Voor de bekostiging van de ambulancezorg worden jaarlijks budgetafspraken met de zorgverzekeraars Gemaakt. Er zijn geen geldstromen vanuit de gemeentelijke bijdragen voor basiszorg richting het programma ambulancezorg.

Kengetallen ambulancezorg	*Gemiddeld over de afgelopen 4 jaar*	*2023*
Aantal meldingen Meldkamer Ambulancezorg	160.000	*142.000*
Waarvan aantal telefonische 112-meldingen	74.000	98.000
% 112-meldingen aangenomen binnen 15 sec.	85%	80%
Aantal ritten spoedeisende ambulancezorg (A1 en A2)	90.000	97.875
Aantal ritten planbare ambulancezorg (B-urgentie)	25.000	27.500
Responsepercentage A1 ritten binnen 15 minuten	91%	89,5%

De Ambulance Rotterdam-Rijnmond (ARR) ziet al jaren een stevige groei in het aantal te leveren diensten. De komende jaren zal de vraag naar (acute) zorg flink blijven stijgen. De verwachting is dat landelijk het aantal ambulanceritten met 4% per jaar zal blijven stijgen tot 2030. Naast het continu werven van nieuw personeel en het effectief inzetten van personeel vraagt dit om het optimaal afdekken van de regio voor ambulancezorg. Verder wordt gekeken naar innovatieve manieren voor het verlenen van ambulancezorg.

Daarnaast loopt er een pilot met het Zorgcoördinatiecentrum in Rotterdam-Rijnmond. Door het realiseren van een geïntegreerd zorgcoördinatiecentrum waar de hulpvraag door meerdere professionals uit de acute zorgketen beoordeeld wordt (gezamenlijke triage), kan direct worden doorverwezen naar de juiste zorgverlener. Dit moet de coördinatie op de spoedzorg verbeteren en de druk verminderen. In mei heeft Minister Kuipers samen met de Directeur Generaal Curatieve Zorg en de burgemeesters van Rotterdam en Schiedam het Zorgcoördinatiecentrum van Rotterdam-Rijnmond bezocht.

Ambulancezorg algemeen:

In de Wet Ambulancezorgvoorzieningen die op 1 januari 2021 is ingegaan, is opgenomen dat eens in de vijf jaar een visitatie door een visitatiecommissie moet worden verricht net zoals bij de Wet Veiligheidsregio's. De ARR heeft als één van de eerste regio's in Nederland meegedaan met een landelijke pilot voor de visitatiecommissie.
De visitatiecommissie bestond uit een onafhankelijk voorzitter en uit collega's van de andere pilotregio's RAV Fryslân en RAV IJsselland. Er is aandacht besteed aan thema's zoals zorginnovatie, spreiding en beschikbaarheid, patiëntparticipatie, werving, ketenmanagement en opleiden. Ook is de meldkamer bezocht.
Het was interessant en inspirerend om gesprekken te voeren met collega's uit andere regio's en als ARR te laten zien met welke innovaties en initiatieven we in Rotterdam-Rijnmond bezig zijn.
Positief om terug te horen was dat er een consistente lijn zat in alle gesprekken, van werkvloer, staf tot management en directie. Daarbij gaf de visitatiecommissie aan dat het enthousiasme en de positieve energie duidelijk voelbaar was. Er zijn veel ontwikkelingen in de regio waarop ARR anticipeert of een voortrekkersrol in vervult. De aandacht voor Leren & Ontwikkelen springt er in positieve zin uit. Er wordt geïnvesteerd in medewerkers en carrièreontwikkeling. Het eindrapport van de visitatie is een openbaar document en is geplaatst op de eigen website en de site van branchevereniging Ambulance Zorg Nederland. Ook is het rapport toegezonden aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

In de regio blijft de zorgvraag hoog en de zorgsector blijft kampen met het structurele tekort aan ambulanceverpleegkundigen. De combinatie zorgt voor uitdagingen in de operationele ambulancezorg. Om het structurele tekort te verkleinen, is er een wervingscampagne ingezet en werken we met een bonus bij het aandragen van nieuwe collega's. Daarnaast kunnen chauffeurs met de juiste competenties opgeleid worden tot ambulanceverpleegkundige. Tot slot blijven de teams laag- en midden-complexe zorg[1] samengestelde teams, zodat het eigen personeel sneller kan doorgroeien.

Daarnaast zet de ARR vanwege de druk op de operationele ambulancezorg ook in op zorgdifferentiatie [2](o.a. gerichtere inzet Rapid Responders en uitbreiding van de Midden-complexe Ambulancezorg) om zoveel mogelijk patiënten tijdige en kwalitatieve zorg te kunnen bieden.

Verder heeft de ARR diverse innovatieve maatregelen doorgevoerd. De eerste beïnvloedingsmogelijkheid is het moment dat 112 wordt gebeld. Bij situaties waarbij er geen sprake is van acuut levensgevaar wordt verder uitgevraagd en meer de tijd genomen om tot een afgewogen medische beoordeling te komen. We noemen dit de verlengde triage. In een deel van de gevallen kan bijvoorbeeld een zelfzorgadvies worden gegeven of verwezen worden naar de huisarts. Ook worden professionals met een hoger deskundigheidsniveau ingezet zoals de Verpleegkundig Specialist, Physician Assistent of Medisch Manager Ambulancezorg. Zij kunnen worden ingeschakeld bij lastige casuïstiek. Vanuit hun medische deskundigheid kunnen zij de indicatie uit het uitvraagprotocol ProQA naar boven of naar beneden bijstellen. Op deze wijze kan beter en gerichter gestuurd worden op de juiste zorg, op het juiste moment en op de juiste plaats.

[1] Hoogcomplexe ambulancezorg is spoedeisend en wordt ingezet bij acuut levensgevaar of waar er snel enstige gezondheidsschade kan op treden. Middencomplexe ambulancezorg is een complexere zorgvraag, maar niet spoedeisend. Er is bij een middencomplexe zorgvraag bijvoorbeeld meer mogelijk op het gebied van pijnstillen en ritmebewaking. Bij laagcomplexe ambulancezorg is er geen levensbedreigende situatie. Je kunt hierbij denken aan het vervoeren van een patiënt van de ene aar de andere zorginstelling met stabiele vitale functies.
[2] Zorgdifferentiatie: het aanbieden van verschillende vormen van ambulancezorg, zodat de juiste zorg op de juiste plaats gegeve n kan worden.

Doelstellingen* voor 2023 uit het beleidsplan*:

Wat willen we bereiken?		
De ARR zet zich in om op innovatieve wijze optimale spreiding van goede ambulancezorg te realiseren in de regio		
Wat gingen we hiervoor doen?	***periode***	***Wat hebben we bereikt in 2023***
Een visie opstellen over 'de optimale opkomstlocatie'. Deze visie wordt een belangrijk criterium bij de heroriëntatie op opkomstlocaties en postlocaties.	Q2	Er is een visie op de optimale opkomstlocatie opgesteld en vastgesteld. De visie gaat uit van twee teams voor hoog-complexe zorg per opkomstlocatie. Rekening houdend met snelle ontsluiting en het kunnen uitrukken in diverse richtingen, worden de opkomstlocaties in het stedelijk gebied idealiter op de vier hoeken van de Ring Rotterdam gepositioneerd. Ook in het landelijke gebied (Voorne-Putten en Goeree-Overflakkee) is snelle ontsluiting en het kunnen uitrukken in alle richtingen een richtinggevend criterium. Aanvullend zullen twee teams voor laag- en midden-complexe zorg verdeeld worden over twee opkomstlocaties; Eén ten noorden van de Maas en één ten zuiden.
	Q4	Er wordt gewerkt aan de vertaalslag van deze visie naar het nieuwe Plan Spreiding en Beschikbaarheid ARR dat in het 1e kwartaal van 2024 gepubliceerd zal worden.
Mogelijkheden verkennen om biketeams in te zetten in Rotterdam-Rijnmond	Q2	De pilot is succesvol afgerond en biketeams zijn inmiddels onderdeel geworden van de reguliere zorgverlening. De biketeams worden ingezet bij evenementen en festiviteiten in de drukke binnenstad van Rotterdam.
	Q4	Inmiddels is besloten dat in het nieuwe kalenderjaar 2024 de biketeams ook op structurele basis op vrijdagavond/nacht ingezet gaan worden in de binnenstad van Rotterdam
Uitlopen van de pilot met het Zorgcoördinatiecentrum in Rotterdam-Rijnmond en na de pilot evalueren of en hoe een geïntegreerd zorgcoördinatiecentrum mogelijk gemaakt kan worden.	Q2	De eerste pilot met het Zorgcoördinatiecentrum is goed verlopen. Zorgcoördinatie is veelbelovend en wordt inmiddels gezien als een onmisbaar instrument om te anticiperen op de almaar toenemende zorgvraag. Zorgcoördinatie wordt steeds verder verbreed. Behalve de huisartsenposten, participeren o.a. ook de acute GGZ en acute thuiszorg hierin. De huidige vorm wordt gecontinueerd tot december. Additionele financiering voor 2023 zal via de zorgverzekeraars lopen. De NZa heeft de opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport gekregen om voor de Zorgcoördinatiecentra vanaf 2026 een bekostigingssystematiek klaar te hebben.
	Q4	Met het oog op de structurele inbedding van Zorgcoördinatie wordt gekeken naar bestuurlijke verankering en bijbehorende financieringsstructuren. Een significante ontwikkeling is de uitbreiding van de stuurgroep met een bestuurder namens de Stichting Samenwerkende Rijnmond Ziekenhuizen, hetgeen de regionale integratie en afstemming versterkt. Deze stap benadrukt nog eens het belang van domein overstijgende samenwerking in de zorgsector. Er wordt actief gewerkt aan het identificeren en analyseren van knelpunten om de zorg efficiënter te organiseren. Het uiteindelijke doel is om de juiste zorg op de juiste plek door de juiste zorgverlener te bieden, waarbij patiëntgerichtheid en samenwerking sleutelwoorden zijn.

Wat heeft het gekost?

Hieronder vindt u de totale kosten voor het programma Ambulancezorg. Een uitgebreide toelichting vindt u in hoofdstuk 3.

Ambulancezorg (bedragen * € 1.000)								
Begroting 2023 (2eBW)			Realisatie 2023			Begrotingsafwijking		
Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
64.925	58.781	6.144	66.153	59.601	6.552	1.228	820	408

1.3 Brandweerzorg

Doel Brandweerzorg

Het doel van het programma brandweerzorg is vanuit een maatschappelijk belang mensen, dieren en goederen in de gehele regio Rotterdam-Rijnmond te beschermen tegen (de gevolgen van) brand, ongevallen, terreur en natuurgeweld, in een werkomgeving waar klantgerichtheid en professionaliteit centraal staan. Deze veiligheid bieden wij in overleg met burgers en samenleving: samen maken wij het veiliger.
De taken van de regionale brandweer, die uit de wet Veiligheidsregio voortkomen zijn onder meer:

1. Voorkomen en bestrijden van brand;
2. Adviseren op het gebied van brandpreventie en industriële veiligheid inclusief toezicht, controle en handhaving;
3. Beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen en
4. Waarschuwen van de bevolking voor gevaarlijke situaties: brand, giftige stoffen.

De omvang van de brandweer en de benodigde middelen worden in belangrijke mate bepaald door de aard en omvang van de aanwezige risico's in het verzorgingsgebied. Door de aanwezigheid van het haven- en industriegebied en een hoge mate van verdichting van de samenleving zijn de risico's in de regio Rotterdam-Rijnmond hoger dan gemiddeld in Nederland. Dit stelt hogere eisen aan de brandweer- en hulpverleningsorganisatie.
Hieronder zijn kengetallen van de Brandweerzorg (gemiddeld over de afgelopen 4 jaar) opgenomen. In sommige gevallen is dit kengetal beïnvloed door de COVID-crisis in de afgelopen 2 jaar.

Kengetallen Repressie	*Gemiddelde afgelopen 4 jaar*	*2023*
Aantal telefonische meldingen 112	15.000	15.903
Aantal incidenten met inzet	24.000	9.691
% binnen aangegeven aanrijtijd	70%	87,3%

In 2022 is het nieuwe Operationeel Plan Brandweerzorg vastgesteld door het Algemeen Bestuur en vanaf 2023 wordt er gerapporteerd op basis van dit plan. Het nieuwe plan heeft een andere insteek dan het voorgaande dekkingsplan.
Bij het huidige Operationeel Plan Brandweerzorg wordt op alle prio 1 incidenten gerapporteerd, in plaats van alleen op gebouwbrandincidenten zoals was afgesproken in het vorige dekkingsplan. Het streven is om zo snel mogelijk bij incidenten te zijn. Bij “het aantal incidenten” wordt op basis van een andere systematiek gerapporteerd. In voorgaande jaren werd gekeken naar het aantal gemelde incidenten ongeacht of er een inzet heeft plaatsgevonden, terwijl met ingang van dit jaar wordt gekeken naar het aantal incidenten, waarbij daadwerkelijk een inzet is gedaan. Door deze nieuwe afspraken zal in de cijfers een trendbreuk te zien zijn ten opzichte van de voorgaande jaren en zijn de cijfers niet met elkaar te vergelijken.

Kengetallen Preventie	*Gemiddelde afgelopen 4 jaar*	*2023*
Aantal voorlichtingsbijeenkomsten Veilig Leven	304	459
Aantal Veiligheidsadviezen	210	218
Aantal Adviezen Evenementen	1.500	1554
Aantal adviezen Externe Veiligheid	203	229
Aantal adviezen Bouwprojecten	1.500	1405
Aantal adviezen brandveiligheidsinstallaties	400	410
Aantal adviezen brandveilig gebruik van o.a. gebouwen	500	389
Toezicht bij Evenementen	55	136
Aantal controles toezicht tijdens bouw	200	119
Aantal controles toezicht tijdens gebruik	4.000	5060

Bij de adviezen op evenementen en de controles “toezicht tijdens gebruik” is te zien, dat het effect van Corona aan het verminderen is. Het gemiddelde over vier jaar geeft een lager gemiddelde door Corona, omdat in die periode weinig tot geen evenementen gehouden werden en er geen controles op gebruik gehouden konden worden.

Kengetallen Industriële Veiligheid	Gemiddelde afgelopen 4 jaar	2023
Brandveiligheidsadvies zware industrie	82	121
Beoordelen brandveiligheidsplannen	65	58
Aanwijzingen bedrijfsbrandweer	4	3
Inspecties zware industrie (BRZO)	65	83
Bedrijfsbrandweerinspecties	100	175

Het aantal adviezen in de zware industrie is meer dan op basis van het 4-jarig gemiddelde verwacht was. Dit komt vermoedelijk door de komst van de Omgevingswet. De wet geeft voor alle partijen onzekerheid en wellicht hebben bedrijven hierdoor hun aanvragen nog in 2023 gedaan, zodat de aanvraag nog onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht valt.

Er hebben meer inspecties plaatsgevonden bij de havenspooremplacementen van ProRail dan vooraf was voorzien. Dit heeft geleid tot verbeuring van een dwangsom van € 300.000 op het niet op orde zijn van blusvoorzieningen. De verwachting is dat de spoorwegemplacementen komende jaren nog veel inzet vergt.

Brandweerzorg algemeen

Brandweer Toonaangevend

Als brandweer maken wij dagelijks het verschil binnen de complexe en veelzijdige Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond. Om nu en in de toekomst onze toegevoegde waarde aan een steeds veranderende samenleving te blijven geven, is een sterke organisatie nodig. Om die reden is gestart met het programma Brandweer Toonaangevend. Uit dit programma is een toekomstbeeld voor de brandweer geschetst en is er een inrichtingsplan en uitvoeringsplan opgesteld. In het najaar is de keuze gemaakt om het inrichtings- en uitvoeringsplan niet integraal op te pakken, maar in eerste instantie de focus te leggen op een drietal onderdelen uit het plan:

- Vakbekwaamheid
- Gedrag als onderdeel van cultuur
- Piketorganisatie

Door010

In 2006 is landelijk het tweede loopbaanbeleid ingevoerd. Medewerkers die na 1 januari 2006 zijn gestart bij de brandweer mogen niet langer dan 20 jaar in een repressieve functie werken. Binnen die 20 jaar krijgen de medewerkers de mogelijkheid zich om te scholen voor een tweede loopbaan. Veel medewerkers hebben echter de wens om langer dan 20 jaar bij de brandweer te werken. Dit heeft ook voordelen voor de VRR, omdat met het langer doorwerken veel kennis en ervaring langer behouden blijft voor de organisatie. Daarnaast wordt de werkdruk voor het zittend personeel en de druk op het rooster verminderd, waardoor de continuïteit van het primaire proces op de langere termijn geborgd is. Om hieraan tegemoet te komen is de VRR vooruitlopend op landelijke ontwikkelingen gestart met het project Door010. Oorspronkelijk zou het plan in het laatste kwartaal worden voorgelegd ter besluitvorming. Voorafgaand aan het besluitvormingstraject is besloten om de medewerkers in de repressieve dienst de gelegenheid te geven hun standpunt over Door010 te geven. Hierdoor is de besluitvorming over Door010 uitgesteld.

Doelstellingen uit het Beleidsplan/Ontwikkelagenda:

1.3.1 Vakbekwaam worden en blijven

De VRR heeft één van de meest complexe risicoprofielen van Nederland. Als gevolg van allerlei maatschappelijke ontwikkelingen – zoals een verminderde beschikbaarheid van vrijwilligers tijdens dag-uren, kortere dienstverbanden, vergrijzing personeelsbestand en tweede loopbaanbeleid - is de doorstroom van personeel fors gestegen. Om de bezetting van bluseenheden te kunnen continueren moet vaker aanvullend beroepspersoneel worden ingezet en moeten extra vrijwilligers worden aangetrokken, die opgeleid moeten worden. Ook het vakbekwaam blijven wordt steeds lastiger. De wereld verandert snel, branden worden complexer en treden minder vaak op. Hierdoor is het van belang om meer te trainen en oefenen, zodat medewerkers voorbereid zijn als een incident zich voordoet. Bovendien moet er meer aandacht zijn voor de verplichte rijvaardigheidstrainingen. Om de kwaliteit van vakbekwaamheid van het personeel te verhogen zal de komende jaren structureel meer opleidingsruimte voor nieuwe medewerkers en rijvaardigheidstrainingen georganiseerd worden. Daarvoor zal de instructiecapaciteit zowel kwantitatief als kwalitatief vergroot worden waarbij er meer aandacht komt voor moderner materiaal, betere ondersteuning en meer aandacht voor het leren van incidenten.

Wat willen we bereiken?		
De VRR zet zich in om alle operationele medewerkers dusdanig te bekwamen dat zij een goede basis hebben om op vakkundige, veilige en effectieve wijze incidenten te kunnen bestrijden en hulp te kunnen verlenen. Daarnaast ziet de VRR erop toe dat operationele medewerkers het geleerde onderhouden, in kunnen spelen op maatschappelijke en technologische ontwikkelingen die invloed hebben op het werk en beschikken over up-to-date vakinhoudelijke kennis. Met betrekking tot het multidisciplinair vakbekwaam blijven wordt ingezet op het nog beter leren van oefeningen en incidenten en dit vertalen in het opleidings-/ oefenprogramma. Hierbij wordt vooral ingezet op evalueren en leren van evaluaties, waarbij rekening gehouden wordt met maatschappelijke ontwikkelingen zoals klimaat, cyber en de energietransitie.		
Wat gingen we hiervoor doen in 2023?	**Periode**	**Wat hebben we bereikt in 2023?**
Vakbekwaam worden: 1. Werven extra instructeurs 2. Aanbesteding extra opleidingsmaterieel 3. Bijscholen instructeurs	Q2	1. Er zijn twee junior instructeurs geworven die momenteel worden opgeleid. Na de zomer zal een volgende wervingsronde plaatsvinden. 2. Aan het eind van het derde kwartaal wordt extra opleidingsmaterieel aangeschaft. 3. Voor een eerste groep van de bestaande instructeurs is bijscholing georganiseerd. In oktober wordt deze bijscholing herhaald voor de volgende groep. Daarnaast is gestart met een bijscholing voor instructeurs op het gebied van “Hulpverlening”.
	Q4	1. Inmiddels zijn er in totaal 5 nieuwe instructeurs geworven waarvan de laatste begin 2024 zal starten. 2. Extra opleidingsmaterialen zijn aangeschaft en voor Vakbekwaamheid zal er een 6e redvoertuig in optie worden meegenomen in de aanbesteding van de redvoertuigen. 3. Bijscholing van de bestaande instructeurs is afgerond, ook op het gebied van “hulpverlening”. Onderzocht wordt of begeleiding/coaching de effectiviteit van de trainingen kan verhogen.
Vakbekwaam blijven: 1. Verhoging aantal realistische oefendagen met 20 dagen 2. Aanbesteding extra oefenmaterieel 3. Ontwikkelen en uitvoeren van een meerjaren programma multidisciplinair opleiden en oefenen	Q2	1. De eerste tranche van het hogere aantal realistische oefendagen is ingevoerd. 2. Aan het eind van het derde kwartaal wordt extra oefenmaterieel aangeschaft. 3. Er is een meerjaren programma “Multidisciplinaire Vakbekwaamheid” opgesteld voor 2024 – 2027. In dit meerjarenprogramma ligt vooral de nadruk op het evalueren en leren van GRIP-incidenten en -oefeningen en het verwerken van de uitkomsten in de toekomstige opleidingen/oefeningen/trainingen. Het evaluatierapport van de eerste in de reeks van oefeningen voor het Regionaal Operationeel Team (ROT) genaamd Stroomloos is de basis voor de vervolgoefeningen in september en zal in de toekomst toegepast worden op alle multi oefeningen. Er is tevens een nieuwe evaluatiemethodiek voor GRIP inzetten in concept beschreven. De vastgestelde Multi oefenkalender 2023 is voor de eerste helft van dit jaar conform planning uitgevoerd. Hierin zijn tijdens de ROT, en CoPI-oefeningen de thema’s klimaat, digitale verstoring en Terrorismegevolgbestrijding behandeld. Daarnaast is een deel van de wettelijke verplichte Brzo- en Gemeentelijke Beleids Team-oefeningen gehouden middels introductietrainingen bij gemeenten. Voor de tweede helft van dit jaar staan de verdere uitwerking van de evaluatiemethodiek voor GRIP-incidenten, de CoPI-2daagse, de systeemtest, ROT en Brzo-oefeningen gepland en een uitwerking van het programma basisvaardigheidstraining ROT. Tot slot wordt onderzocht óf en hoe geoefend kan worden met Virtual Reality
	Q4	1. Afgerond in eerste halfjaar 2. Zie vakbekwaam worden. 3. De jaarplanning van de multi disciplinaire oefeningen is in 2023 volledig uitgevoerd. Van de oefeningen zijn in concept de evaluatie rapportages klaar en de uitkomsten hiervan worden meegenomen in de leercyclus. De nieuwe evaluatiemethodiek voor GRIP-incidenten is verder uitgewerkt en zal in het 1e kwartaal van 2024 de bestuurlijke besluitvorming in gaan. Daarnaast is er een basisvaardigheidstraining ontwikkeld voor CoPI-leden, ROT-leden en de vitale partners. Er is verder gekeken naar de mogelijkheden om met virtual reality te kunnen oefenen. Voor

		crisisbeheersing staat hiervoor een voorstel op papier, maar er wordt ook VRR breed gekeken. Dit loopt verder door in 2024

Wat heeft het gekost?

Vakbekwaam worden en blijven	2eBW 2023	Realisatie 2023
Totaal	**2.159.227**	**1.578.718**

1.3.2 Hoogbouwbrandbestrijding

Binnen de regio Rotterdam-Rijnmond worden veel nieuwe (zeer) hoge gebouwen neergezet, maar de brandweer Rotterdam-Rijnmond is nog geen expert op het gebied van hoogbouw-brandbestrijding, terwijl dit op basis van het risicoprofiel wel verwacht mag worden. Om expert te worden op het gebeid van hoogbouw gaan wij investeren in kennis, kunde, materieel en materiaal. In 2022 zijn met dit traject gestart en de komende jaren zal dit verder geïmplementeerd worden, zodat bij incidenten in hoge gebouwen effectief en veilig opgetreden kan worden en er geen onveilige situaties voor eigen personeel ontstaan.

Wat willen we bereiken?	
De VRR zet zich in voor veilig gebruik van hoogbouw en een veilige en effectieve inzet van hulpdiensten bij incidenten.	
Wat gingen we hiervoor doen in 2023?	***Wat hebben we bereikt in 2023?***
Implementatie beleidsdocument hoogbouw dat in 2022 is opgesteld. Dit betreft de volgende zaken: ○ Implementeren handelingsperspectieven hulpverleningsdiensten ○ Implementeren inzetprocedure hoogbouw, inclusief een eventuele nieuwe werkwijze specialistische teams. ○ Specialistische teams brandweer operationeel	Dit onderdeel van de Ontwikkelagenda is in 2023 getemporiseerd en wordt volgend jaar weer opgepakt. In de laatste maanden van het jaar zijn al wel de voorbereidingen gestart om in 2024 snel aan de slag te kunnen.
Vervanging van twee redvoertuigen waarbij rekening gehouden wordt met specifieke eisen voor hoogbouw	Dit onderdeel van de Ontwikkelagenda is in 2023 getemporiseerd en wordt volgend jaar weer opgepakt. In de laatste maanden van het jaar zijn al wel de voorbereidingen gestart om in het nieuwe jaar snel aan de slag te kunnen.

Wat heeft het gekost?

Hoogbouw	2eBW 2023	Realisatie 2023
Totaal	**-**	**-**

De kosten die in 2023 zijn gemaakt zijn uit het reguliere budget betaald.

1.3.3 Voorbereiden op gevolgen klimaatverandering

Het klimaat verandert met als gevolg dat er sprake is van extremere weersomstandigheden zoals droogte, extreme hitte, overstromingen en zware stormen. Daarnaast is te zien dat veel gemeenten-initiatieven nemen om gebouwen klimaat adaptief te maken. Zo wordt er bijvoorbeeld extra (brandbare) isolatie op gebouwen geplaatst. Dit zijn ontwikkelingen waarvoor de bouwregelgeving achterhaald is of niet bestaat.
De verandering van het klimaat heeft zowel gevolgen voor de voorbereiding op crises als op de gevolgbestrijding. Daarnaast kan het werken onder extreme omstandigheden zoals bij wateroverlast of extreme hitte consequenties hebben voor de inzetbaarheid van de hulpdiensten. Deze consequenties hebben we op dit moment nog niet in beeld. De komende beleidsperiode is klimaatverandering daarom een aandachtspunt. We richten ons hierbij op drie pijlers: preventie, gevolgbestrijding en de continuïteit van de VRR bij extreme omstandigheden.

Wat willen we bereiken?		
De VRR bereidt zich voor op klimaatverandering en de consequenties hiervan voor incidentbestrijding en de continuïteit van de hulpverlening.		
Wat gingen we hiervoor doen in 2023?	**Periode**	**Wat hebben wij bereikt in 2023**
Leren van incidenten en ontwikkelingen in Nederland en Europa leeg	Q2	De VRR is een Visie op incidentbestrijding aan het opstellen. Deze visie moet bijdragen aan een toekomstbestendige brandweer en een kapstok bieden voor beleidsmatige keuzes. Hiervoor is gebruik gemaakt van incidenten en ontwikkelingen in binnen- en buitenland. De toekomstverkenning levert een beeld op over nieuwe energievormen, (autonome) technieken, gebouwen, infrastructuur en intensivering van het gebruik daarvan. Ook klimaatverandering en extreme weersomstandigheden maken onderdeel uit van deze visie. In de komende tijd zal er een themasessie met het bestuur georganiseerd worden, zodat dit jaar de visie kan worden vastgesteld. Q2
	Q4	Het verder uitwerken van de visie heeft langer geduurd dan verwacht en zal waarschijnlijk in het eerste kwartaal van 2024 opgeleverd worden.
Inzicht krijgen in de gevolgen van klimaatverandering voor crises en incidenten en de gevolgbestrijding daarvan	Q2	Komend half jaar wordt gestart met het opstellen van een incidentbestrijdingsplan Hoogwater en Overstroming met aandacht voor bedrijven in buitendijkse gebieden. Hiervoor is in het eerste halfjaar met onze ketenpartners een impactanalyse opgesteld naar de gevolgen van een overstroming voor onze regio en heeft de VRR deelgenomen aan en ondersteund bij een grote interregionale oefening in het kader van het Samenwerkingsverband Crisisbeheersing overstroming Randstad met betrokkenheid van 3 provincies, 7 veiligheidsregio's, 5 waterschappen en het ministerie van Rijkswaterstaat. Er is gestart met een regionaal multidisciplinair plan van aanpak Natuurbrandbestrijding met als doel het creëren van een integraal risicobeeld en gedeeld inzicht in de multidisciplinaire gevolgen van de risico's bij natuurbranden. In september wordt gestart met een onderzoek naar klimaatadaptatie in de industrie. Q2
	Q4	Het Incidentbestrijdingsplan Hoogwater en Overstroming met aandacht voor bedrijven in buitendijkse gebieden is klaar en gaat het bestuurlijke traject in. Het incidentbestrijdingsplan Natuurbrandbestrijding heeft vertraging opgelopen en volgt in het 1e kwartaal van 2024. Het onderzoek naar klimaatadaptatie in de industrie is afgerond en heeft veel handvaten opgeleverd voor het gebruik van de EU-handreiking voor Klimaatveiligheid bij industriële bedrijven. Q4
Inzicht krijgen in de gezondheidskundige consequenties voor de geneeskundige hulpverlening	Q2	Deze activiteit zal in de tweede helft van 2023 worden opgepakt
	Q4	Er is een plan opgesteld dat de werkzaamheden rond het onderwerp klimaat richting moet geven. Daarnaast is er een kerngroep opgericht om de voortgang van dit proces te bewaken. Nu de fundatie is gelegd kan effectief gekeken worden naar de gezondheidskundige consequenties.

Wat gingen we hiervoor doen in 2023?	*Periode*	*Wat hebben wij bereikt in 2023*
Ontwikkelen van het specialisme klimaatadaptatie in relatie tot veiligheidsvraagstukken binnen ruimtelijke ontwikkelingen. In advisering focus op maatregelen die gevolgen van klimaatverandering op fysieke veiligheid kunnen verminderen.	Q2	Deze activiteit zal in de tweede helft van 2023 worden opgepakt.
	Q4	Er is een plan van aanpak en een format planadvisering opgesteld met betrekking tot het specialisme klimaatadaptatie dat gericht is op ruimtelijke ontwikkelingen. Verder wordt Klimaatveiligheid verwerkt in de handreikingen die aansluiten op de instrumenten omgevingsvisie en omgevingsplan van de Omgevingswet. Tot slot is voor het thema extreme regen een multidisciplinaire scenariosessie georganiseerd met interne en externe partners waaronder politie, bevolkingszorg en waterschappen. Dit heeft inzicht in de risico's opgeleverd.

Wat heeft het gekost?

Voorbereiding op gevolgen klimaatverandering	2eBW 2023	Realisatie 2023
Totaal	**61.412**	**93.423**

1.3.3 Aanpassen op de Omgevingswet

De stelselherziening Omgevingsrecht – bestaande uit de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen – vraagt van lokale (maar ook andere) overheden om een nieuwe manier van werken, waarbij participatie en inspraak een belangrijk en groot onderdeel zal zijn. De veiligheidsregio wordt door de wetgever gezien als een interne 'dienst' (want verlengd lokaal bestuur) en is daarom niet apart genoemd, maar moet wel mee in die nieuwe methode van werken. Door de stelselherziening Omgevingsrecht krijgen gemeenten ook een grotere rol bij de inrichting van de omgeving, zo kan er bijvoorbeeld lokaal beleid worden opgesteld voor het gebruik van de ruimte binnen zogenaamde aandachtsgebieden. Om dit op een veilige manier plaats te laten vinden wordt de VRR nu al ingezet door gemeenten om aan de voorkant mee te denken vanuit veiligheidsoptiek, omdat deze specifieke, integrale expertise alleen bij de VRR beschikbaar is. Hierbij gaat het niet alleen om aansluiten bij omgevingstafels e.d., maar om het volledige spectrum van advisering en toezicht voor gemeenten en bevoegd gezag bij complexe dossiers.

Aangesloten blijven bij maatschappelijke ontwikkelingen vraagt om nieuwe en een gedeeltelijke verschuiving van werkzaamheden binnen de veiligheidsregio. Nieuwe initiatieven in het kader van effectiever ruimtegebruik, energietransitie en klimaatadaptie betekent ook een grotere werklast.

Doordat de omgevingswet leidt tot een verkorting van de vergunningstermijnen, wordt in alle veiligheidsregio's een verschuiving verwacht van advisering op veiligheid als afsluitende toets naar het vooroverleg. Vooral bij complexe aanvragen zal het vooroverleg een meer formele rol krijgen waarbij het vraagstuk: 'Hoe borgen we veiligheid en gezondheid?' bij de ontwerpfase al op tafel komt.

Om invulling te kunnen geven aan deze taak zal de VRR meer risicogericht gaan werken in plaats van regelgericht en meer aan de voorkant mee gaan denken over veiligheid met lokale overheden. Hiervoor zal geïnvesteerd gaan worden in extra deskundigheid en competenties van functionarissen en capaciteit.

Wat willen we bereiken?		
De VRR denkt vooraf mee en geeft integrale, uniforme en voorspelbare adviezen om de gemeenten te helpen een veilige leefomgeving te creëren.		
Wat gingen we hiervoor doen in 2023?	***Periode***	***Wat hebben wij bereikt in 2023***
Opleiden deskundige adviseurs die aan de voorkant meedenken over veiligheid.	Q2	De medewerkers volgen de opleidingen in het kader van de omgevingswet en voor alle gemeentes en de provincie Zuid-Holland zijn accounthouders vastgesteld.
	Q4	Op basis van het opleidingsplan zijn medewerkers verder vakbekwaam gemaakt om hun veranderende rol door de omgevingswet goed uit te kunnen voeren. Hierbij is ook extra aandacht geweest voor het vakbekwaam maken van nieuwe medewerkers.
Werven van een projectleider infra en bereikbaarheid	Q2	De projectleider infra en bereikbaarheid is aangesteld.
	Q4	Afgerond in Q2.
Opstellen en implementeren van VRR breed omgevingsveiligheidsbeleid inclusief handreikingen	Q2	In februari 2023 heeft het Algemeen Bestuur het regionale Omgevingsveiligheidsbeleid vastgesteld.
	Q4	Na de vaststelling van het regionale Omgevingsveiligheidsbeleid is gestart met het maken van handreikingen voor de omgevingsvisie, omgevingsplannen en omgevingsvergunningen. Een groot deel van deze handreikingen zijn in concept klaar en gaan de vaststellingsprocedure in. Voor milieubelastende activiteiten en bouw- en omgevingsplannen is er nog geen concept. Dit komt o.a. door het (nog) ontbreken van juridische toetsing/expertise van de omgevingsplan regels. De verwachting is, dat dit in de 2e helft van 2024 afgerond is.
Werven van een data/risico analist ten behoeve van risicogericht en datagericht werken.		In verband met de temporisering is dit punt uitgesteld naar 2024.
Starten met het opzetten van nieuw business procesmanagement.		In verband met de temporisering is dit punt uitgesteld naar 2024.

Wat heeft het gekost?

Omgevingswet	2eBW 2023	Realisatie 2023
Totaal	-	-

Zoals afgesproken is er wel uitvoering gegeven aan de taakverandering in het kader van de Omgevingswet, maar zijn hiervoor alternatieve mogelijkheden voor ombuigingen ingezet.

1.3.4 Energietransitie

De energietransitie heeft gevolgen voor de hele VRR. Nieuwe ontwikkelingen in het kader van de energietransitie doen zich in versneld tempo voor: waar voorheen wetten en regels de ontwikkelingen konden bijhouden, is dat nu niet meer mogelijk. De wetgeving loopt jaren achter op de ontwikkelingen. Hierdoor is er bijvoorbeeld geen meldingsplicht voor veel initiatieven. Voorbeelden van ontwikkelingen in het kader van de energietransitie in onze regio zijn de komst van windmolens/windparken, zonnepanelen/zonneparken, biobrandstoffen, elektrische voertuigen, KV-stations en diverse waterstofprojecten. In geval van brand brengt dit nieuwe risico's met zich mee en vergt dit een ander type incidentbestrijding.

Op landelijk niveau vindt er veel kennis- en informatiewisseling tussen de veiligheidsregio's plaats om goed op de hoogte te blijven van de nieuwste ontwikkelingen en veiligheidsprincipes. Dit vertaalt zich uiteindelijk weer in aandachtspunten en best practices op het gebied van veiligheid voor de gesprekken die de VRR met initiatiefnemers en de gemeenten uit haar verzorgingsgebied heeft.

De veranderingen voor de VRR als gevolg van de energietransitie houden enerzijds aan de voorkant in dat de adviserende rol van de VRR een stuk groter is (er is praktisch geen wetgeving) en aan de achterkant moet worden gezocht naar nieuwe manieren om andere typen incidenten te kunnen bestrijden. In de komende beleidsperiode zal de VRR investeren in opleidingen en speciaal materiaal om ook deze crises het hoofd te kunnen bieden.

Wat willen we bereiken?		
De VRR zet in op een veilige energietransitie.		
Wat gingen we hiervoor doen in 2023?	***Periode***	***Wat hebben wij bereikt in 2023***
Inventariseren en effecten in beeld brengen voor zonnepanelen, elektrificatie en transport, elektrificatie en opslag, waterstof en multi-fuel tankstations	Q2	De technologische ontwikkelingen op het gebied van zonnepanelen, elektrificatie in transport en opslag, waterstof en multi-fuel tankstations worden gevolgd en er wordt meegedacht over de risico's en het zoeken van oplossingen. Er is bijgedragen aan de veiligheidsnormering voor het programma Ammoniakopslag ten behoeve van het Waterstofvervoer, zowel landelijk als regionaal en aan een hulpregeling Waterstof Incident Management
	Q4	Op het gebied van ammoniak trekt de VRR op met de DCMR. Dit levert bij concrete ontwikkelingen een goede positie op. Het ontbreekt nog wel aan een goede landelijke positionering bij deze ontwikkelingen. Binnen de VRR richt men zich vooral op nieuwe vormen van lokale opwek, opslag en gebruik van nieuwe energievormen.
Uitwerking resultaten inventarisatie tot adviezen voor handelingsperspectieven zowel aan de preventieve kant als aan de incidentbestrijdingskant	Q2	Voor de preventieve kant is er op het gebied van elektrificatie een handreiking advisering afgerond. Deze wordt na de zomer vastgesteld en geïmplementeerd. Er wordt integraal geadviseerd op zaken als zonnepanelen op grote compartimenten, energie opslagsystemen bij evenementen, nieuwe systemen als de 100MW Centrale, stalling van elektrische voertuigen en gezondheidskundige risico's van grootschalig waterstofvervoer. Tot slot is gestart met een actualisatie van het rampbestrijdingsplan Brzo en een nieuw incidentbestrijdingsplan grootschalige energieopslag.
	Q4	Er is een handelingsperspectief depositie zonnepanelen in ontwikkeling. Het nieuwe incidentbestrijdingsplan grootschalige energieopslag wordt onderdeel van het rampbestrijdingsplan Brzo. Daarnaast is bijgedragen aan de hulpregeling Waterstof Incident Management
Formats ontwikkelen om eenduidig te kunnen adviseren	Q2	Hier is nog geen invulling aan gegeven.
	Q4	Voor nu is het niet nodig om formats te ontwikkelen in het kader van de energietransitie. Dit gaat conform de bestaande formats en adviesprocessen
Bijscholing adviseurs op dit gebied	Q2	Hier is nog geen invulling aan gegeven.
	Q4	Op het gebied van waterstof/ammoniak transitie en batterij opslag etc. zijn de adviseurs van de VRR-specialist. Ze leveren deze kennis ook landelijk en bij opleidingen van het Nederlands Instituut voor Publieke Veiligheid.

Wat heeft het gekost?

Energietransitie	2eBW 2023	Realisatie 2023
Totaal	**40.903**	**30.000**

Wat heeft het programma Brandweerzorg gekost?
Hieronder vindt u de totale kosten voor het programma Brandweer. Een uitgebreide toelichting vindt u in hoofdstuk 3.

Brandweerzorg (bedragen * € 1.000)								
Begroting 2023 (2eBW)			Realisatie 2023			Begrotingsafwijking		
Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
110.326	92.256	18.070	111.825	90.011	21.814	1.499	-2.245	3.744

1.4 Risico- en Crisisbeheersing en GHOR

Het doel Risico- en Crisisbeheersing is het systematisch verbinden van de vele partijen die een rol hebben bij het verhogen en borgen van het fysieke en gezondheidskundige veiligheidsniveau van de burger in de regio Rotterdam-Rijnmond in relatie tot de mogelijkheden die beschikbaar zijn om het risico te reduceren met een adequate hulpverleningsorganisatie.
De kern van Risico- en Crisisbeheersing ligt in het vermogen de verschillende belangen van de vele partners op een optimale wijze te behartigen, te waarborgen en de samenhang hierbij aan te brengen door de rol van zowel regisseur als adviseur op zich te nemen.
Kengetallen van de Risico- en Crisisbeheersing (gemiddeld over de afgelopen 4 jaar) zijn:

Kengetallen Risico- en Crisisbeheersing	*Gemiddelde afgelopen 4 jaar*	*2023*
Aantal Grip 1 incidenten	30	20
Aantal Grip 2 incidenten	4	2
Aantal planning staven	-	9

De GRIP 2 incidenten hebben beide in september plaatsgevonden en waren bij de AVR en het Erasmus Medisch Centrum. De planning staven zijn actief geweest voor Koningsdag, de kampioenswedstrijd en huldiging van Feyenoord, de Oekraïnecrisis, de asielzoekers en Oekraïnersopvang, de nasleep van de brand bij de AVR en op verzoek van een drietal gemeenten voor monitoring van de effecten en het coördineren en organiseren van maatregelen in de nazorgfase.

In verband met uitval noodstroom op het World Port Center is er een crisisteam bijeen geweest

Kengetallen (crisis)communicatie:

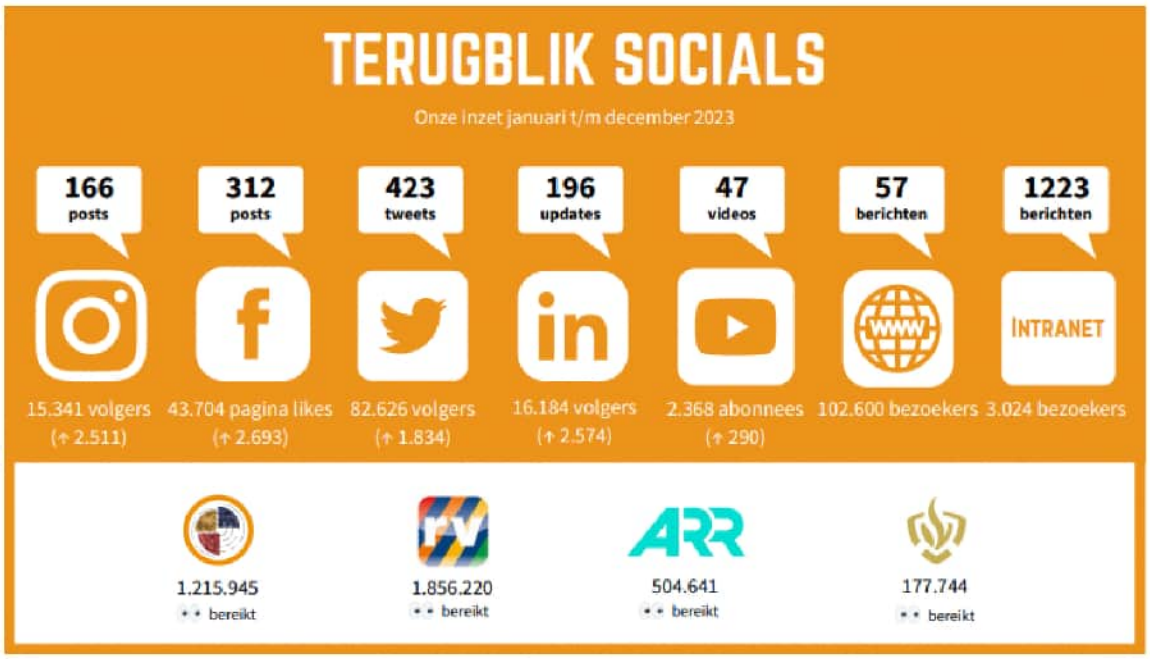

INCIDENTEN

417 updates voor **72 incidenten,** waaronder brand, storm en schietincidenten.

BIJZONDERHEDEN

- Inzet VRR MIRG bij scheepsbrand Fremantle Highway
- Dumpert serie AMBU 146
- 112-campagne

De Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) kent als primaire aandachtsgebieden:

1. Acute gezondheidszorg
2. Publieke gezondheidszorg

Vanuit deze aandachtsgebieden voert de GHOR-regie, coördinatie en aansturing en geeft de GHOR-adviezen aan het bevoegd gezag en aan instellingen. Ook levert de GHOR vanuit die aandachtsgebieden bijdragen aan de ontwikkeling en totstandkoming van multidisciplinaire producten.

Kengetallen van de GHOR (gemiddeld over de afgelopen 4 jaar) zijn:

Kengetallen GHOR	*Gemiddelde afgelopen 4 jaar*	*2023*
Aantal incidenten met leiding en coördinatie	550	1.126
Aantal adviezen gevaarlijke stoffen	150	200

Er is de laatste jaren een duidelijke stijging te zien van het aantal inzetten. Het gaat vooral om de inzetten van de Officier van Dienst Geneeskundig en van de Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen. Het is niet duidelijk wat de verklaring is voor de stijging. Naar alle waarschijnlijkheid is het een combinatie van factoren, zoals de sterke toename van het aantal explosies in de regio, het aantal meldingen van personen te water en de betere bekendheid met en de inbedding van de GHOR-functies bij procedures van meldkamers, personeel van de ambulancediensten en de partners in het veiligheidsdomein.

Risico- en crisisbeheersing Algemeen
Het afgelopen half jaar is ingezet op onderstaande twee thema's, waarbij de financiering gedeeltelijk vanuit de BDuR is gerealiseerd.

Inzicht in risico's
Een kernteam Inzicht in Risico's is gestart met als voornaamste doel: inzicht, overzicht en vooruitzicht op risico's. Hier komen o.a. het regionaal risicoprofiel, het brandrisicoprofiel en zorgrisicoprofiel samen en wordt multidisciplinair intern en met externe veiligheidspartners voor specifieke thema's afgestemd.

Programma versterking en doorontwikkeling Bevolkingszorg
Het programma Versterking en doorontwikkeling Bevolkingszorg werkt samen met de bestuurlijk en ambtelijk opdrachtgever aan een verdere definiëring van het programma. De ambitie van het programma is als volgt: *"Het versterken van Bevolkingszorg door het realiseren van een hoogwaardige en toekomstbestendige gemeentelijke crisisorganisatie in onze regio, om zo blijvend passende zorg aan en met de inwoners te kunnen leveren. Hierbij werken de gemeenten binnen Rotterdam-Rijnmond op regionaal niveau samen waar het kan, en wordt op lokaal niveau versterkt waar het moet. Bevolkingszorg is en blijft daarbij een volwaardige partner van de andere hulpdiensten binnen de steeds veranderende maatschappelijke context."*

De ambitie wordt langs een viertal strategische doelstellingen gerealiseerd:
1. Betere regionale samenwerking en coördinatie
2. Robuustere meer hybride organisatievorm
3. Sterkere kolom Bevolkingszorg
4. Duidelijkere positie en proces crisiscommunicatie

Op dit moment wordt met een kwartiermakers team bestaande uit de leden van de kerngroep Gemeenten toegewerkt naar het opleveren van een programmaplan in het eerste kwartaal van 2024 waarbij alle inspanningen om de ambitie en doelen te bereiken een plek krijgen. De al lopende activiteiten op het gebied van vakbekwaamheid en crisiscommunicatie worden onderdeel van het programma evenals de verdere uitwerking voor onze regio van de adviezen vanuit het landelijke project Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg. Veel loopt al. Zo is recent een inwerkboek voor de Algemeen Commandant Bevolkingszorg opgeleverd en wordt er gewerkt aan een nieuw regionaal draaiboek crisiscommunicatie.

Doorontwikkeling GHOR
Er is gestart met de doorontwikkeling van de GHOR ter verbetering van de taken en de positie van de GHOR ter verbetering van de taken en de positie van de GHOR op het snijvlak van de acute gezondheidszorg, de publieke gezondheidszorg en het veiligheidsdomein. Hiervoor is een kwartiermaker aangesteld en een projectplan geschreven. Het project loopt door in 2024.

Doelstellingen uit begroting/Ontwikkelagenda

1.4.4 Versterken piketorganisatie

De VRR investeert in de continuïteit, toekomstbestendigheid en kwaliteit van haar piketorganisatie. Inwoners van onze regio kunnen vertrouwen op een kundige en betrouwbare hulpverlening. Medewerkers in de piketorganisatie van brandweer, GHOR en crisisbeheersing vervullen cruciale functies in de processen leiding & coördinatie, logistiek en ondersteuning tijdens de bestrijding van branden, rampen en crises. Deze medewerkers vervullen deze belangrijke functies naast een gewone aanstelling bij de VRR of partnerorganisatie. Maar de piketorganisatie van de VRR staat onder druk. Dit heeft een aantal oorzaken:

- Crisis zijn steeds vaker complex, langdurig en onvoorspelbaar (creeping crises).
- De samenleving verwacht steeds meer van de overheid en accepteert minder risico's
- Het speelveld van crisis wordt steeds uitgebreider en complexer.
- Er wordt steeds meer gevraagd van de piketfunctionaris in de preparatiefase.
- Vergrijzing van het personeelsbestand.

Wat willen we bereiken?		
In de komende beleidsperiode zet de VRR in op een versterking en verduurzaming van de piketorganisatie om de kwaliteit en uitvoering ook in de toekomst te kunnen borgen.		
Wat gingen we hiervoor doen in 2023?	***Periode***	***Wat hebben wij bereikt in 2023***
De visie op de duurzame piketorganisatie wordt geïmplementeerd	Q2	Het implementatieplan is in concept gereed, waarbij de focus ligt op het enerzijds de basis op orde brengen (voldoende vullen van de piketpools, opleidingen op orde brengen, een goede basisadministratie en eenduidig beleid) en anderzijds het inrichten van de hiërarchische aansturing.
	Q4	De duurzame Piketorganisatie zal verder opgepakt worden in projectvorm. Het implementatieplan is hiervoor omgezet in een plan van aanpak. De eerste fase van het project is gestart met de focus op de basis op orde, nazorg en langdurige crises.
Uitbreiden van het aantal piketmedewerkers	Q2	Er zijn 3 medewerkers aangesteld met als opdracht om de piketorganisatie in de eigen kolom te professionaliseren.
	Q4	Er zijn geen verdere medewerkers aangesteld.

Wat heeft het gekost?

Versterken piketorganisatie	2eBW 2023	Realisatie 2023
Totaal	**496.599**	**329.365**

1.4.2 Multi Intelligence Center

Incidenten op straat worden complexer. De informatie aan het begin van een incident is steeds crucialer. De noodzaak om meer 'informatie-ondersteund' te beslissen bij incidenten wordt binnen de veiligheidsregio's steeds groter; ook bij de crisispartners is dat het geval. De ontwikkeling en inrichting van een Multi Intelligence Center (MIC) zorgt voor een enorme stap voorwaarts in deze noodzakelijke informatievoorziening. Door betere en snellere beschikbaarheid van de juiste informatie kan met betrokken partners effectiever opgetreden worden bij incidenten en bij crises. Het MIC wil informatie die wel érgens beschikbaar is, maar niet of niet tijdig bij de hulpdiensten bekend is ontsluiten, zodat hulpverleners en ketenpartners sneller een actueel en integraal veiligheidsbeeld hebben tijdens een incident/crises. Dit versterkt zowel de positie van de calamiteitencoördinatie, als die van de beslissers in het veld en crisisstaven. Ook op momenten dat elke seconde telt.
Het MIC is een flexibel samenwerkingsverband/-netwerk tussen ketenpartners bij incident- en crisisbestrijding, die nu in beginsel wordt geïnitieerd door de VRR, de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid en de Gezamenlijke Brandweer. Het MIC biedt een vooraf afgestemde informatievoorziening en een informatiecentrum dat binnenkomende informatie kan duiden en de juiste functionarissen kan betrekken. MIC borgt dit integrale informatiemanagement voor de aangesloten hulpverleners en ketenpartners van de meldkamer Rotterdam.

Wat willen we bereiken?		
De VRR maakt met het Multi Intelligence Center de crisisbeheersing en de incidentbestrijding effectiever en slagvaardiger, verhoogt de veiligheid van de mensen in het veld, verstevigt de gemeenschappelijke informatiepositie van de beslissers en voert centraal de regie op veiligheidsaspecten.		
Wat gingen we hiervoor doen in 2023?	**Periode**	**Wat hebben wij bereikt in 2023**
Het samenwerkingsverband is met minimaal 3 partners uitgebreid	Q2	Er lopen gesprekken met diverse veiligheidsregio's over aansluiting bij het samenwerkingsverband waarbij de gesprekken met Veiligheidsregio's Groningen, Utrecht, Limburg-Zuid en Noord-Limburg vergevorderd zijn.
	Q4	Er wordt gekeken welke verschillende vormen van samenwerking mogelijk zijn.
De informatieorganisatie van het Multi Intelligence Center is ingericht conform het implementatieplan	Q2	Op dit moment zijn het Governance en het inrichtingsplan in de maak en worden in oktober voorgelegd aan de stuurgroep. Daarna kan gestart worden met de implementatie.
	Q4	Het Governance plan is voorlopig vastgesteld. Het definitieve inrichtingsplan wordt in 2024 vastgesteld. Met ingang van 1 januari 2024 verandert de naam van het MIC in VIK; het Veiligheids Informatie knooppunt. Hiermee kan de landelijke herkenbaarheid en aansluiting beter worden geborgd.
Het MIC is op enkele dag-uren doordeweeks operationeel. Dit wordt in de jaren erna verder uitgebouwd	Q2	Door de temporisering lukt dit jaar nog niet om op enkele dag-uren doordeweeks operationeel te zijn. Dit jaar zal het MIC tijdens enkele evenementen operationeel zijn. De komende jaren wordt dit verder uitgebouwd. Het MIC is operationeel geweest tijdens Koningsdag.
	Q4	In de tweede helft van het jaar is het MIC operationeel geweest tijdens de Oudejaarsnacht.
Vanuit de extra BduR-gelden voor Rampenbestrijding is gewerkt aan: a. Migratie van digitale omgeving van MIC naar eenvoudig schaalbaar en koppelbaar met (landelijke) informatievoorzieningen mogelijk maken voor zowel Opvang vluchtelingen als de MIC-ontwikkeling zelf. b. Implementatie beslissingsondersteuning voor functionarissen Calamiteiten Coördinator, meldkamer brandweer, MIC en mogelijk anderen.	Q2	Vanuit de extra BduR-gelden Rampenbestrijding is het volgende opgepakt: a. De digitale omgeving van het MIC is gemigreerd, zodat er een koppelvlak gerealiseerd kon worden. Met behulp van dit koppelvlak kan makkelijker informatie van landelijke voorzieningen ontsloten worden. b. Er is een tool voor de beslissingsondersteuning gerealiseerd. In het tweede half jaar zal deze tool geïmplementeerd worden.
	Q4	a. Is in het eerste halfjaar afgerond b. De beslissingsondersteuningstool wordt verder geoperationaliseerd met de functionarissen die er mee werken.

Wat heeft het gekost?

Multi Intelligence Center	2eBW 2023	Realisatie 2023
Totaal	-	-

Het MIC is één van de onderwerpen uit de Ontwikkelagenda die getemporiseerd is en daarom zijn er vanuit de Beleidsdoelstellingen/Ontwikkelagenda-gelden geen activiteiten ondernomen op de MIC. De activiteiten die zijn ondernomen en de kosten die voor het MIC zijn gemaakt, zijn gedekt uit de extra BduR gelden Rampenbestrijding.

1.4.3 Doorontwikkelen netwerkfunctie Veiligheidsregio

Naast de klassieke flitsrampen krijgen we door het complexer worden van de maatschappij steeds meer te maken met ongekende en nieuwe crisistypes (digitaal, klimaat, ziektes). Waar de klassieke risico's vooral een lokale impact hebben met een duidelijk bron en effectgebied, houden nieuwe crisistypes zoals cyberdreigingen en ziektes zich niet aan regio-grenzen of werkgebieden van organisaties. Om dergelijke crises het hoofd te kunnen bieden, hebben veiligheidsregio's een netwerk aan crisispartners nodig en zullen hierin moeten investeren en ontwikkelen. Veiligheidsregio's zullen telkens wisselende crisispartners en verschillende expertises nodig hebben en zullen zich hierop moeten voorbereiden. Om deze functie goed op te kunnen bouwen, zal de VRR haar capaciteit op dit gebied verder uitbreiden.

Wat willen we bereiken?	
De VRR ontwikkelt zich tot een crisisorganisatie die voorbereid is op traditionele rampen en crises en hedendaagse 'creeping crises'.	
Wat gingen we hiervoor doen in 2023?	*Wat hebben wij al bereikt in 2023*
Deelnemen aan de landelijke werkgroep gezamenlijke voorbereiding op risico's met bovenregionale en landelijke impact.	In verband met de temporisering is dit punt uitgesteld naar 2024.
GHOR-deelname aan overleg met acute (ROAZ) en niet-acute zorg (RONAZ).	In verband met de temporisering is dit punt uitgesteld naar 2024.
Beoordeling door de GHOR van de wijze waarop partijen in de acute en niet-acute zorg zich voorbereiden op crisis.	In verband met de temporisering is dit punt uitgesteld naar 2024.

Wat heeft het gekost?

Doorontwikkeling netwerkfunctie veiligheidsregio	2eBW 2023	Realisatie 2023
Totaal	-	-

1.4.4 Beperken maatschappelijke impact digitale verstoring

Eén van de nieuwe vormen van crisis is de maatschappelijke impact van digitale verstoringen. Door een steeds verdere digitalisering van de maatschappij zal het aantal digitaal gerelateerde maatschappelijke knelpunten toenemen. Hier zal de VRR zich nadrukkelijk op moeten voorbereiden. Het gaat hierbij niet alleen om expertise voor het beheersen en bestrijden van de gevolgen van cyberincidenten, maar ook om als gesprekpartner aan te kunnen sluiten bij andere betrokken partijen in het kader van pro-actie en preventie. Hiervoor zal de VRR de komende jaren investeren in personeel en opleidingen.

Wat willen we bereiken?		
De VRR zet zich in om de weerbaarheid tegen digitale dreigingen en verstoringen te verhogen en de gevolgen te bestrijden.		
Wat gaan we hiervoor doen in 2023?	*Periode*	*Wat hebben wij bereikt in 2023*
Werven van een regiehouder		In verband met de temporisering is dit punt uitgesteld naar 2024.
In kaart brengen van elementen van cybercrises en opbouwen van een netwerk	Q2	Er is een subsidieaanvraag gedaan bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat voor onderzoek naar de aspecten van Cybersecurity bij de voorbereiding op incidentbestrijding door Industriële bedrijven. Verder hebben wij onze bijdrage geleverd aan de landelijke en regionale voorbereiding van de landelijke cyberoefening ISIDOOR IV in het najaar. Vanuit de GHOR wordt geparticipeerd in projecten met betrekking tot digitale verstoringen in de zorg.
	Q4	Na een multi-inventarisatie van de risico's bij de overgang van Smartrespond naar Intel via LMS is de overgang eind november gerealiseerd. Verder heeft de VRR deelgenomen aan de landelijke cyberoefening ISODOOR IV. De uitkomsten worden verwerkt in workshops cyber die georganiseerd gaan worden 2024.

Wat gingen we hiervoor doen in 2023?	*Periode*	*Wat hebben wij bereikt in 2023*
Blijvend deelnemen aan Stichting FERM	Q2	De raad van advies van FERM heeft een rondleiding gekregen op de meldkamer en crisisruimten, zodat zij meer bekendheid krijgen met de VRR.
	Q4	FERM heeft ook meegedaan aan de landelijke cyberoefening ISODOOR

Wat heeft het gekost?

Beperken impact digitale verstoringen	2eBW 2023	Realisatie
Totaal	**40.903**	**40.903**

1.4.5 Aanpassen op de Omgevingswet

In aanvulling op de veranderingen binnen de brandweer (zie § 1.3.3.) komt er ook voor de GHOR een nieuwe wettelijke adviestaak bij. In het Besluit Kwaliteit Leefomgeving staat opgenomen dat in een omgevingsplan en bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten rekening gehouden moet worden met geneeskundige hulpverlening aan personen. Hiervoor is ontwikkeling van deskundigheid nodig.

Wat willen we bereiken?		
De VRR denkt vooraf mee en geeft integrale, uniforme en voorspelbare adviezen om de gemeenten te helpen een veilige leefomgeving te creëren. De VRR zet zich in om de weerbaarheid tegen digitale dreigingen en verstoringen te verhogen en de gevolgen te bestrijden.		
Wat gaan we hiervoor doen in 2023?	*Periode*	*Wat hebben wij bereikt in 2023*
Ontwikkelen van deskundigheid op het gebied van advisering over geneeskundige hulpverlening aan personen in het kader van het Besluit Kwaliteit Leefomgeving.	Q2	Hier is in het eerste halfjaar nog geen invulling aan gegeven.
	Q4	Met ingang van december is voor de advisering over de geneeskundige hulpverlening een beleidsmedewerker aangesteld. Het ontbreekt nog wel aan landelijke kaders voor de inhoudelijke advisering.

Wat mag het kosten?
De kostentabel vindt u bij §1.3.3.

Wat heeft het programma Risico- en Crisisbeheersing en GHOR gekost?
Hieronder vindt u de totale kosten voor het programma Risico- en Crisisbeheersing en GHOR. Een uitgebreide toelichting vindt u in hoofdstuk 3.

Risico- en crisisbeheersing (bedragen * € 1.000)								
Begroting 2023 (2eBW)			Realisatie 2023			Begrotingsafwijking		
Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
31.661	29.857	1.804	41.110	37.866	3.244	9.449	8.009	1.439

2 Paragrafen

2.1 Weerstandsvermogen en risicomanagement

Het doel van risicomanagement is structureel bij te dragen aan het in control zijn van de VRR.
De doelstellingen en de kaders van risicomanagement zijn beschreven in de nota weerstandsvermogen en risicomanagement (vastgesteld door AB 8 februari 2022).
In de primaire begroting 2023 en de 1e en 2e begrotingswijziging 2023 is een aantal ontwikkelingen genoemd waarvan destijds de verwachting was dat ze mogelijke een risico voor de VRR-organisatie konden vormen. Risico's zijn dynamisch, dat betekent dat sommige risico's inmiddels zijn vervallen of dat er nieuwe risico's in de risicoparagraaf zijn opgenomen.

Hierna worden de risico's zoals deze in de begroting 2023 en 1e en 2e begrotingswijziging 2023 waren opgenomen nader toegelicht en hoe zich deze hebben ontwikkeld. Per risico wordt aangegeven wat er mee is gebeurd in 2023 en of de risico's voor de komende jaren nog van toepassing zijn.

Risico		Begroting 2023	1e BW 2023	2e BW 2023 (halfjaarrapportage)
Structurele risco's (=s)				
Duurzame piketorganisatie	s	-	343	172
Vakbekwaamheid	s	-	73	37
Vrijwaring van gemeenten voor aansprakelijkheid van niet verzekerbare risico's.	s	PM	PM	PM
Personele capaciteit brandweer.	s	370	370	185
Bouwsteen verplichtend karakter	s	3.000	3.000	-
Spreiding en beschikbaarheid ambulancezorg.	s	208	208	450
Contract ambulancedienst			150	
Niet of beperkt verzekerbare schade	s	PM	PM	PM
Fiscale risico's	s		250	250
Alarmering bevolking.	s	-	-	-
Ontwikkeling GHOR	s		750	-
Datalek GGD	i			PM
Kosten FLO				PM
Totaalbedrag risico's (bedrag x €1.000)		**3.578**	**5.144**	**1.094**

Duurzame piketorganisatie en vakbekwaamheid
De afgelopen jaren was door het oppakken van nieuwe ontwikkelingen en maatschappelijke veranderingen de kwaliteit van een aantal basistaken weggezakt. Dit is vooral naar voren gekomen bij de piketorganisatie en vakbekwaamheid. Door complexe incidenten is meer inzet van piketfunctionarissen en meer deskundigheid vereist. En door het grotere verloop van personeel en de toename van complexe incidenten is het ook nodig om te investeren in de vakbekwaamheid van de brandweerorganisatie. Met het aannemen van de Ontwikkelagenda is besloten om te investeren in o.a. de piketorganisatie en vakbekwaamheid. De investeringen in het kader van de Ontwikkelagenda zijn in 2023 gestart en dit loopt door tot en met 2026. Eind 2026 zal de kwaliteit dan op het vereiste niveau zijn. In 2023 was in de begrotingswijzigingen nog een risico opgenomen omdat de investering nog niet volledig uitgevoerd.

Vrijwaring van gemeenten voor aansprakelijkheid van niet verzekerbare risico's
Bij dit risico gaat het om juridische gevolgrisico's zoals claims.
Omdat het bedrag hiervan moeilijk is in te schatten is advies van de Bestuurlijke Auditcommissie dit risico als PM-post opgenomen in de risico-inventarisatie.

Personele capaciteit brandweervrijwilligers
De personele capaciteit van de brandweervrijwilligers staat onder druk. Zeker in kleinere dorpskernen is het lastig om de paraatheid 24 uur per dag, 7 dagen in de week te garanderen. Om het probleem van de capaciteit op de kazernes op te lossen zal mogelijk extra beroepspersoneel ingezet moeten worden. Op een aantal locaties is dit inmiddels ook gebeurd. Het inzetten van een beroepsmedewerker in dagdienst op een kazerne kost voor alleen salaris ongeveer € 74k per jaar. In de loop van 2023 zijn er geen locaties bijgekomen waar dit probleem zich voordeed en er is dan ook geen extra personeel ingezet. Voor de komende jaren blijft dit risico wel bestaan.

Bouwsteen verplichtend karakter (voorheen Deeltijdregeling brandweervrijwilligers)
De positie van de brandweervrijwilligers op grond van de deeltijdrichtijn is op grond van Europese regelgeving juridisch niet meer houdbaar. Om hiervoor een oplossing te vinden is landelijk onderzocht hoe brandweervrijwilligers te onderscheiden zijn van de beroepskrachten. Hieruit is een denkrichting ontstaan die bestaat uit 4 met elkaar samenhangende bouwstenen waarvan de eerste “Verplichtend karakter” is.
Dit betekent o.a. dat een vrijwilliger te allen tijde werkt op basis van vrijwilligheid en niet kan worden verplicht om taken uit te voeren of aanwezig te zijn op een bepaald moment. Verder zijn vormen van kazernering en consignatie van vrijwilligers niet meer aan de orde.
Het veiligheidsberaad heeft voor deze eerste bouwsteen een implementatieplan opgesteld dat eind 2022 is gepresenteerd. De meerkosten worden op landelijk niveau ingeschat op € 31 mln. per jaar, en voor de VRR komt het uit op een bedrag van € 3 mln. In het implementatieplan was opgenomen dat de nieuwe werkwijze vanaf 2023 zou worden ingevoerd indien er dekking komt voor de extra kosten vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het veiligheidsberaad heeft nog niet besloten om tot implementatie over te gaan. Voor de komende jaren blijft het risico dat er extra kosten gemaakt moeten worden die niet worden gedekt door extra middelen wel bestaan.

Spreiding en beschikbaarheid ambulancezorg
Jaarlijks wordt onderhandeld met zorgverzekeraars over het budget inzake spreiding en beschikbaarheid van de ambulancezorg. Het risico bestaat dat de VRR de gemaakte afspraken met de zorgverzekeraars over het te leveren aantal diensten niet kan nakomen, bijvoorbeeld door schaarste aan personeel. Het leveren van minder diensten dan overeengekomen kan leiden tot een lager budget. In 2023 heeft dit risico zich voorgedaan. De afgesproken aantallen diensten zijn niet volledig gerealiseerd en dit heeft geleid tot een korting op het budget van de zorgverzekeraars van ongeveer € 670k. Dit is verwerkt in de inkomsten vanuit de zorgverzekeraars in de jaarrekening. De komende jaren blijft dit risico bestaan.

Contract ambulancedienst
De onderhandelingen met de zorgverzekeraars over het budget van 2023 waren bij het opstellen van de 2e begrotingswijziging nog niet afgerond. Daarmee ontstond het risico dat het budget lager zou zijn dan in de 2e begrotingswijziging was opgenomen. In het najaar van 2023 is tot overeenstemming gekomen met de zorgverzekeraars over het budget 2023.

Niet of beperkt verzekerbare schade
De VRR krijgt steeds meer te maken met extreme premiestijging van verzekeringen. Daarnaast bestaat de kans dat een aantal risico’s niet meer verzekerbaar blijven. Deze ontwikkeling geldt voor alle veiligheidsregio’s. In 2021 heeft het veiligheidsberaad het principebesluit genomen tot oprichting van de stichting expertisebureau risicobeheer en verzekeringen veiligheidsregio’s. Eind 2021 heeft het algemeen bestuur besloten tot deelname aan deze stichting. Deze stichting adviseert de veiligheidsregio’s op het thema risicobeheer in relatie tot ongevallen en schade. De stichting Waarborgfonds is bedoeld voor niet-verzekerbare risico’s in relatie tot personele verzekeringen waaraan alle veiligheidsregio’s een financiële bijdrage zullen leveren. De financiële bijdrage aan de stichting expertisebureau en het waarborgfonds komt dan in de plaats van de verzekeringspremie. In 2023 is de Europese aanbesteding voor een ongevallenverzekering voor alle Veiligheidsregio's met succes doorlopen. Dit betekent dat vanaf 2024 er een nieuwe aanbieder is van de ongevallenverzekering voor alle Veiligheidsregio's in Nederland. Financieel gezien is deze aanbesteding voor de VRR gunstig verlopen en kan uit het bestaande budget de premie en de bijdrage in het waarborgfonds worden gedekt. Met ingang van 2024 zal het waarborgfonds dan in werking zijn voor de genoemde niet-verzekerbare risico’s. Voor de verzekering van voertuigen blijft dit risico nog wel bestaan omdat er veel schades zijn. Dit risico zal dan ook op de lijst van risico’s blijven staan als PM.

Fiscale risico's

Er is regelmatig overleg met de rijksbelastingdienst over diverse fiscale onderwerpen. Voorbeelden hiervan zijn de toepassing van de BTW voor verschillende wettelijke en niet-wettelijke activiteiten en de vennootschapsbelasting. De VRR beschikt niet over fiscaal specialisten om de juiste toepassing van de regelgeving te waarborgen. Landelijk wordt gekeken of deze functie in gezamenlijkheid met alle regio's kan worden geleverd. De VRR huurt hier nu expertise voor in of vraagt collegiaal advies bij andere veiligheidsregio's. Desalniettemin kunnen er verschillen van inzicht blijven bestaan waarin beroep en bezwaarprocedures van toepassing zijn. De uitkomst van dergelijke trajecten zijn ongewis. Daarnaast vinden er regelmatig controles plaats. Zo hebben we de afgelopen jaren controle gehad op de loonheffing en het gebruik van dienstvoertuigen. Hier zijn naheffingen uit voortgekomen. Ondanks afspraken en goede controles is dit niet altijd te voorkomen. Het risico wordt ingeschat op €250k per jaar.
Veiligheidsregio's gaan ook steeds meer landelijk samenwerken. Vanuit de fiscale regelgeving is dit ongunstig omdat over de meeste activiteiten dan 21% btw moet worden berekend, Landelijk doorlopen we samen met BDO een traject waarbij alle issues inzichtelijk worden gemaakt. Op basis hiervan gaan we proberen uniforme afspraken te maken met de belastingdienst.

Alarmering bevolking

Het waarschuwings- en alarmeringssysteem (WAS) in Nederland is een netwerk van ongeveer 3.800 sirenes die draadloos en onafhankelijk van elkaar aangezet kunnen worden vanuit de meldkamer. Het wordt gebruikt om te waarschuwen voor (dreigend) gevaar, met name als er gevaarlijke stoffen in de lucht aanwezig (kunnen) zijn. Plannen om het WAS op te heffen en te vervangen door NL-Alert, calamiteitenzenders en sociale media zijn meermaals uitgesteld maar het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft dit jaar aangegeven het WAS per 2025 uit te faseren. Mede op aandringen van de VRR is onderzocht om het WAS in stand te houden op risicolocaties. Het gaat dan om risicolocaties waar sprake is van grote industriële complexen en/of het vervoer van gevaarlijke stoffen. Daarbij zal het lokaal bestuur verantwoordelijk zijn voor het aanwijzen van deze locaties en voor het beheer van de sirenes op die locaties. Uit een onderzoek in opdracht van Justitie en Veiligheid is nu aangegeven dat het eerst en vooral een verantwoordelijkheid van de veiligheidsregio's zelf is als ze ervoor kiezen het systeem nog in de lucht te willen houden. De lijn die hiermee landelijk lijkt te worden bekrachtigd wijkt af van de lijn die in onze eigen regio tot op heden is aangehouden. Voor de regio Rotterdam-Rijnmond, en met name het effect gebied van het havenindustrieel complex, heeft het systeem tot heden een duidelijke toegevoegde waarde gehad als het gaat om bijvoorbeeld het waarschuwen bij het vrijkomen van gevaarlijke stoffen. Het Dagelijks Bestuur houdt dan ook vast aan het aanhouden van het WAS-systeem.
Een extra risico dat naar voren is gekomen betreft het feit dat de huidige leverancier van WAS-palen de productie heeft stopgezet. Dit betekent dat gemeenten geen nieuwe WAS-palen meer kunnen plaatsen.

Het risico bij instandhouding van het WAS op risicolocaties is dat de kosten door de VRR zelf gedragen zullen moeten worden. Gezien het grote aantal locaties in de regio wordt het risico voor de VRR ingeschat op € 140k per jaar. Dit is gebaseerd op een onderzoek van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum van het najaar 2021. Omdat de uitfasering nu gepland staat vanaf 2025 wordt voor 2023 en 2024 geen risico meer ingeschat.

Ontwikkeling GHOR

Op basis van onderzoek is vastgesteld, dat de GHOR voor uitdagingen staat die niet binnen de huidige formatie kunnen worden opgevangen. Uitdagingen die van belang zijn om het openbaar bestuur, gemeenten, provincie en Rijk, goed in positie te kunnen brengen en houden in geval van een crisis. Deze uitdagingen zijn ontstaan door een veranderend landschap van wet- en regelgeving en verantwoordelijkheden binnen het veiligheidsdomein en binnen het gezondheidszorgdomein.

Er zal versterkt ingezet worden op het thema zorgcontinuïteit en op het ontwikkelen van zorgrisicoprofielen. Daarnaast heeft de Covid-crisis aangetoond, dat het in het belang is van het openbaar bestuur om goed zicht te hebben op de effecten van ernstige verstoringen in de continuïteit van de zorgketen. Dit moet bestendigd worden in de reguliere organisatie van de GHOR. Op dit moment vindt een nadere uitwerking hiervoor plaats. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat extra financiële lasten die hiermee gepaard gaan, gedekt zullen worden door het Rijk.
Op basis van een verwachte uitbreiding van formatie wordt dit risico nu ingeschat op € 365k per jaar. De uitbreiding van de formatie heeft in 2023 niet plaatsgevonden. Voor de komende jaren blijft het risico van uitbreiding van formatie die niet wordt gefinancierd oor extra bijdragen van externe partijen bestaan.

Datalek GGD
Op 28 maart 2023 heeft Stichting Initiatieven Collectieve Acties Massaschade (ICAM) GGD 'en, GGD GHOR, het LCCB en de Staat gedagvaard. Ook de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond is in deze zaak gedagvaard. De zaak dient bij de rechtbank Amsterdam. Via een collectieve actie vordert Stichting ICAM schadevergoeding wegens een landelijke datadiefstal eind januari 2021. Het betreft gegevens die zijn opgenomen in CoronIT, het landelijke IT-systeem voor COVID-19-testen en vaccinaties. Stichting ICAM vordert toekenning van een bedrag van € 1500 voor eenieder wiens gegevens onbevoegd uit de hiervoor genoemde systemen zijn gehaald. Dat betreft voor zover bekend 1248 personen. Inmiddels is door GGD aan deze betrokkenen een bedrag van € 500 per persoon tegen finale kwijting aangeboden. Een zeer groot deel van de hiervoor genoemde personen heeft dit aanbod aanvaard. Stichting ICAM vordert daarnaast een bedrag van € 500 voor eenieder wiens gegevens bloot hebben gestaan aan onbevoegd gebruik. Dat zou alle personen betreffen die door de GGD 'en getest en gevaccineerd zouden zijn. Dat zijn – aldus Stichting ICAM – 6,5 miljoen personen op het moment van de datadiefstal. Wij hebben de aansprakelijkstelling gemeld bij onze verzekeraar. Onze verzekeraar heeft aangegeven aan de hand van de uitgebrachte dagvaarding te beoordelen of dekking bestaat voor deze vorm van aansprakelijkheid en schade onder desbetreffende polis. Op 5 juli 2023 is de dagvaarding aangebracht en zijn de gedagvaarde partijen in de gelegenheid gesteld een zogenaamde conclusie van antwoord voor te bereiden. Onze belangen worden in deze procedure behartigd door AKD Advocaten. Dit advocatenkantoor vertegenwoordigt ook de andere GGD 'en, enkele veiligheidsregio's en gemeenten. Het zal waarschijnlijk tot 2026 duren voordat er in een collectieve actie (Wamca) als deze een uitspraak van de rechtbank Amsterdam zal volgen.

Kosten FLO
Ten aanzien van het Netto FLO spaartegoed (NFST) zijn er afgelopen jaar gesprekken gevoerd met de belastingdienst. Eind 2023 is duidelijk geworden dat de belastingdienst de NFST als vervroegd pensioen ziet waarover RVU-premie betaald moet worden. Dit is in 2023 verwerkt in de exploitatie. Met de vakbonden zijn nieuwe afspraken gemaakt over het Netto FLO Spaartegoed, In plaats van een jaarlijks bedrag sparen zal het bedrag aan het einde van de looptijd in één keer aan de medewerker worden verstrekt. Hierdoor is er geen extra premie noodzakelijk. Dit betekent wel dat de kosten in de jaren verschuiven. Begin 2024 zullen hiervan de nieuwe berekeningen bekend worden.

Ontwikkeling vermogenspositie en weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de financiële robuustheid aan van de begroting, de jaarrekening en de financiële positie. De ratio weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (gekwantificeerde risico's).

$$\text{Ratio} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit}}$$

VRR hanteert voor een gezond weerstandsvermogen een ratio van minimaal 1 waarbij voor de benodigde weerstandscapaciteit wordt uitgegaan van de netto-risico's.

In het volgende overzicht is de stand van de algemene reserve van de VRR weergegeven per ultimo 2022 en 2023:

Beschikbare weerstandscapaciteit		Realisatie ultimo 2022	Realisatie ultimo 2023
Algemene reserve deel vanuit bijdrage gemeenten		-142	691
Nog te bestemmen resultaat vanuit bijdrage gemeenten		833	1.066
Totaal reserve deel bijdrage gemeenten		691	1.757
Algemene reserve deel zorgverzekeraars		330	473
Nog te bestemmen resultaat deel zorgverzekeraars		143	1.295
Totaal reserve deel zorgverzekeraars		473	1.768
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit		**1.164**	**3.525**

Met het positieve resultaat van 2023 is de beschikbare weerstandscapaciteit toegenomen naar € 3.525k.

Kengetallen en beleidsindicatoren

Financiële kengetallen

Jaarverslag jaar 2023	Verloop van de kengetallen		
Kengetallen:	Jaarverslag 2022	Begroting 2023	Jaarverslag 2023
Netto schuldquote	26,8%	28,7%	23,7%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	26,8%	28,7%	23,7%
Solvabiliteitsratio	5,4%	6,2%	8,9%
Structurele exploitatieruimte	0,2%	0,3%	1,1%

De netto schuldquote daalt omdat er in 2023 geen nieuwe leningen zijn afgesloten. Er waren wel nieuwe leningen begroot maar door het verschuiven van investeringen waren deze niet nodig.
De liquiditeit is verder toegenomen en ook daardoor daalde de netto schuldquote.
Door het positieve resultaat is de reserve gestegen en daardoor is ook de solvabiliteitsratio gestegen.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren taakveld Bestuur & Ondersteuning	2022			2023		
	Totaal	per inwoner	% van Totaal	Totaal	per inwoner	% van Totaal
Apparaatkosten	€ 1.832.574	1,38		€ 2.047.697	1,51	
Externe Inhuur	€ 23.245.998	-	16,5%	€ 17.864.189	-	13,1%
Overhead	€ 26.560.802	-	12,6%	€ 28.811.000	-	13,2%

Als gevolg van inflatie zijn de apparaatskosten gestegen. De externe inhuur betreft o.a. de inzet van medewerkers in het kader van de opvang asielzoekers en ontheemden uit Oekraïne. Doordat de noodopvang asielzoekers is overgenomen door het COA in de loop van 2023 zijn de kosten van externe inhuur gedaald.
De kosten van overhead zijn gestegen door inflatie van kosten en gestegen loonkosten als gevolg van de nieuwe Cao. Tevens zijn kosten gemaakt in het kader van nieuwe ontwikkelingen zoals Ontwikkelagenda en Crisisbeheersing.

Beleidsindicatoren taakveld Bestuur & Ondersteuning	Formatie 2022		Formatie 2023	
	Totaal Fte	Fte per 1.000 inw.	Totaal Fte	Fte per 1.000 inw.
Formatie	2.157	1,62	2.256	1,67
Bezetting	2.209	1,66	2.245	1,66

De formatie van de VRR is gestegen o.a. door de uitvoering van de ontwikkelagenda. De bezetting is wel gestegen in 2023. Echter door de krapte op de arbeidsmarkt niet zo sterk als gewenst.

2.2 Financiering

Algemeen

Het doel van deze paragraaf is om de financiële positie van de VRR te evalueren. Daarnaast is de paragraaf een belangrijk instrument voor het transparant maken van de financieringsfunctie. De centrale doelstelling van het treasurybeleid is het beheren van de financiële geldstromen en het beperken van de financiële risico's voor de organisatie. De uitvoering van treasury wordt wettelijk geregeld in de Wet Financiering Decentrale Overheden. Deze wet regelt dat de uitvoering van de treasuryfunctie uitsluitend de publieke taak dient en geschiedt binnen de financiële kaders van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Risicobeheersing

Risicobeheersing vormt één van de pijlers van de Wet Financiering Decentrale Overheden. In de navolgende onderdelen wordt ingegaan op de renterisico's die verbonden zijn aan de uitvoering van de treasury functie. Renterisico's kunnen vanuit Wet Financiering Decentrale overheden-optiek worden bezien op de korte en op de langere termijn.

Renterisico op korte schuld: de kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet Financiering Decentrale Overheden een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de VRR haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. De kasgeldlimiet stelt derhalve dat de gemiddelde netto-vlottende schuld van een decentrale overheid (ofwel openbaar lichaam) niet hoger mag zijn dan een wettelijk bepaald percentage van het begrotingstotaal.

De kasgeldlimiet is dus een voorgeschreven sturing- en verantwoordingsinstrument ter beperking van het renterisico op de korte schuld. Als grondslag van de wettelijk toegestane omvang van de kasgeldlimiet wordt de omvang van de jaarbegroting voor het hele verslagjaar aangehouden. Voor de gemeenschappelijke regelingen bedraagt het percentage voor de berekening van de kasgeldlimiet voor het jaar 2023 8,2% van de begroting.

Kasgeldlimiet 2023 (bedragen x € 1.000)	1e kw	2e kw	3e kw	4e kw	2023
Grondslag:					
Lasten Begroting	180.655	180.655	180.655	180.655	180.655
in procenten van de grondslag	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
Toegestane netto vlottende schuld :	-14.814	-14.814	-14.814	-14.814	**-14.814**
Toetsing :					
Omvang vlottende schuld (a.)	-	-	-	-	-
Af: Vlottende vorderingen (b.)	26.428	31.945	39.963	30.508	30.508
Saldo netto vlottende middelen (a+b)	26.428	31.945	39.963	30.508	**30.508**
Ruimte	41.242	46.759	54.777	45.322	**45.322**

Renterisico op langlopende schuld: de renterisiconorm

De VRR loopt renterisico op het moment dat nieuwe leningen moeten worden aangetrokken (herfinanciering) of als een renteherziening van toepassing is. Om het renterisico te beheersen is in de Wet Financiering decentrale overheden de renterisiconorm geformuleerd. De renterisiconorm bepaalt dat het bedrag van de langlopende schuld dat binnen een gegeven jaar verplicht moet worden afgelost, of waarvan de rente moet worden herzien, maximaal 20% van begrotingstotaal mag bedragen. Het doel van deze norm is dat de lange leningenportefeuille zodanig over de jaren verdeeld is dat het renterisico dat voortkomt bij herfinanciering en renteherzieningen gelijkmatig over de jaren wordt gespreid.

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)	2023
Netto renteherziening op vaste schuld (o/g./.u/g)	
Aflossingen	7.477
Renterisico	**7.477**
Lasten begroting	180.655
Percentage cf. regeling	20%
Renterisiconorm	**36.131**
Renterisiconorm	36.131
Renterisico	7.477
Ruimte onder renterisiconorm:	**28.654**

Ontwikkelingen Schatkistbankieren

Vanaf 2013 houden alle provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen hun tegoeden aan bij de Nederlandse schatkist. Decentrale overheden deden dit al vrijwillig, maar schatkist-bankieren zonder leenfaciliteit is vanaf 2014 verplicht geworden. Het beoogd doel van schatkistbankieren is de risico's van beleggen door decentrale overheden tot nul te reduceren en het begrotingstekort van de overheid terug te dringen. Met het systeem van schatkistbankieren zal de Nederlandse staat minder geld hoeven te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen. Schatkistbankieren houdt in dat tegoeden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. De wettelijke term voor schatkistbankieren is "geïntegreerd middelenbeheer". Ultimo 2023 was een bedrag van € 30.243.815 gedeponeerd bij de schatkist.

Langlopende Leningen

Om de geplande investeringen te financieren was er in de 2e begrotingswijziging nog vanuit gegaan dat er € 15 miljoen aan nieuwe leningen nodig waren. Door het doorschuiven van een aantal investeringen naar latere jaren zijn deze echter niet nodig geweest en zijn er in 2023 geen nieuwe leningen aangetrokken. In deel 4 is bij de toelichting op de balans een overzicht opgenomen van de langlopende leningen.

Kredietfaciliteiten

Naast de langlopende doorlopende leningen zijn er geen kredietfaciliteiten afgesloten.

2.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Panden
Van de vijf in het Besluit Begroting en Verantwoording genoemde categorieën kapitaalgoederen (Wegen, Riolering, Water, Groen en Gebouwen) is de post Gebouwen van toepassing op de VRR. De VRR heeft 68 panden in gebruik. Hiervan zijn er 19 in eigendom en 49 worden er gehuurd van derden (w.o. gemeenten). De conditiemeting van de panden is verwerkt in een meerjaren onderhoudsplan dat voorziet in een overzicht van de benodigde onderhoudsactiviteiten voor de periode 2022-2030. Het uitvoeren van de activiteiten in dit plan zullen er voor zorgen dat de panden op het vereiste onderhoudsniveau blijven. Het meerjaren onderhoudsplan zal in 2024 herijkt worden. De aanbesteding hiervoor start in februari.

Installaties
Ook het onderhoud aan installaties is onderdeel van dit meerjaren onderhoudsplan. Uitgangspunten hierbij zijn o.a. duurzaamheid en energiebesparing. De fluctuatie in de uitgaven voor dit onderhoud aan eigen panden wordt opgevangen door een bestemmingsreserve.

Overige kapitaalgoederen
De VRR heeft ook een voertuigenbestand bestaande uit o.a. 182 1e lijn voertuigen zoals tankautospuiten en ambulances. Het onderhoud hiervan is merendeels uitbesteed aan derden middels onderhoudscontracten.

2.4 Bedrijfsvoering

2.4.1. Wendbare organisatie

Voor de komende jaren heeft de VRR samen met het bestuur afspraken gemaakt om de ontwikkelingen rond ons werk verder te ontwikkelen en te verankeren. Om de doelen uit het beleidsplan de komende jaren te behalen, zal op het gebied van bedrijfsvoering voor een goede ondersteuning gezorgd moeten worden.
De wendbaarheid die we van de organisatie vragen, heeft zijn weerslag op het type personeel dat hiervoor nodig is. De vraagstukken op het gebied van o.a. piket, vakbekwaamheid, het Multi Intelligence Center, het aantrekken van medewerkers voor de Brandweer en van verpleegkundigen voor de ARR vragen om een meer strategische personeelsplanning. Het personeel dat de VRR hiervoor nodig heeft, is deskundig, benaderbaar, verbindend en onderscheidend. Continue deskundigheidsbevordering moedigt medewerkers hierbij aan om hun prestatie continu aan te passen en te verbeteren. Daarnaast is het belangrijk om als organisatie midden in de maatschappij te staan. De regio Rotterdam-Rijnmond kenmerkt zich door een hoge diversiteit aan culturen, kennis en ervaringen, maar ook zienswijzen. Deze diversiteit willen wij als VRR omarmen, omdat deze verschillen juist bijdragen aan de kwaliteit van onze dienstverlening. Om de wendbare organisatie te bereiken, wordt ingezet op de volgende drie pijlers:

1. Aantrekkelijk en goed werkgeverschap
2. Leren en ontwikkelen
3. Diversiteit

Wat willen we bereiken?		
De VRR is een wendbare organisatie: zij kan gemakkelijk schakelen tussen het dagelijks werk en de vraagstukken van de toekomst. De VRR geeft talent de ruimte en stimuleert ontwikkeling in een steeds veranderende omgeving.		
Wat gingen we hiervoor doen in 2023?	***Periode***	***Wat hebben wij bereikt in 2023***
De VRR profileren als een zichtbare, herkenbare, aantrekkelijke en inclusieve werkgever op de externe arbeidsmarkt	Q2	Er is een blijvende spanning op de arbeidsmarkt. Ook daar hebben we als VRR last van. Willen wij een zichtbare herkenbare, aantrekkelijk en inclusieve werkgever zijn op de interne en externe arbeidsmarkt dan zullen wij onze naambekendheid als VRR moeten vergroten. Als we voldoende talent voor nu en in de toekomst willen werven voor de operationele en specialistische functies binnen de VRR dan is een combinatie van online en persoonlijke benadering essentieel. Landelijk loopt er een onderzoek hoe veiligheidsregio's zich beter kunnen profileren. De uitkomsten van dit onderzoek zijn nog niet bekend. Bij de ARR is er een doorlopende online wervingscampagne en zijn wij aanwezig bij vakbeurzen/evenementen. Op het gebied van Industriële Veiligheid nemen wij deel aan de bijeenkomsten van het project arbeidsmarktcommunicatie binnen het samenwerkingsverband Zuid-West
	Q4	Om de zichtbaarheid van de VRR als werkgever op de arbeidsmarkt te vergroten hebben wij een aantal succesvolle campagnes gedaan zoals Brandweerwerk is levenswerk, een Meldkamer campagne in combinatie met aandacht voor 112 en campagnes voor de ambulance vacatures. Dat de zichtbaarheid groter is geworden zien we terug in het aantal sollicitanten dat aan het toenemen is ondanks de krapte op de arbeidsmarkt. Om de VRR te profileren als een zichtbare en herkenbare werkgever zal er onderzoek gedaan worden naar het werkgeversmerk van de VRR. De voorbereiding voor dit onderzoek heeft in 2023 plaatsgevonden en in 2024 start dit onderzoek. Hiermee kunnen de wervingsacties nog gerichter en doelmatiger plaatsvinden.

Wat gingen we hiervoor doen in 2023?	Periode	Wat hebben wij bereikt in 2023
Aanmoedigen van medewerkers om zich blijvend te ontwikkelen door aandacht voor opleiden, werkplekleren, vitaliteit en duurzame inzetbaarheid	Q2	In het kader van loopbaanbegeleiding wordt op een aantal onderdelen gekeken of er samengewerkt kan worden met andere Veiligheidsregio's. Zo wordt in een pilot gekeken naar mogelijkheden voor een gezamenlijke aanname dag en het ontwikkelen van loopbaanpaden. Dit kan helpen om personeel voor de VRR te behouden. Het gebrek aan loopbaanperspectief is de belangrijkste reden waarom collega's de VRR verlaten. Daarnaast wordt VRR-breed loopbaanbegeleiding aangeboden. De aanleiding van de loopbaangesprekken komen o.a. voort uit een mismatch tussen vaardigheden die medewerkers bezitten en die nodig zijn voor de uitvoering van het werk.
	Q4	Er is blijvend aandacht voor dit onderwerp. Er is ook een filmpje gemaakt om hier aandacht voor te vragen en uitleg over te geven.
Aandacht voor diversiteit en inclusie binnen de organisatie	Q2	In januari heeft er een themasessie plaatsgevonden met de directie over hoe verder met Diversiteit en Inclusie bij de VRR. Belangrijkste uitkomsten van deze sessie zijn, dat het wenselijk is om een verhaal te formuleren over wat diversiteit en inclusie voor de VRR betekent en dat er behoefte is aan een awareness programma leidinggevenden binnen de VRR
	Q4	Diversiteit en Inclusie is dit jaar ingebed in alle human resource processen, zoals zorgen voor het juiste beeldmateriaal in de benadering van de arbeidsmarkt en bewust zoeken naar aanvullende en nieuwe talenten tijdens de selectie. Ook binnen de campagne 'brandweerwerk is levenswerk' is het diversiteitsperspectief goed meegenomen om zo een bredere doelgroep aan te spreken.

Vitaliteit:

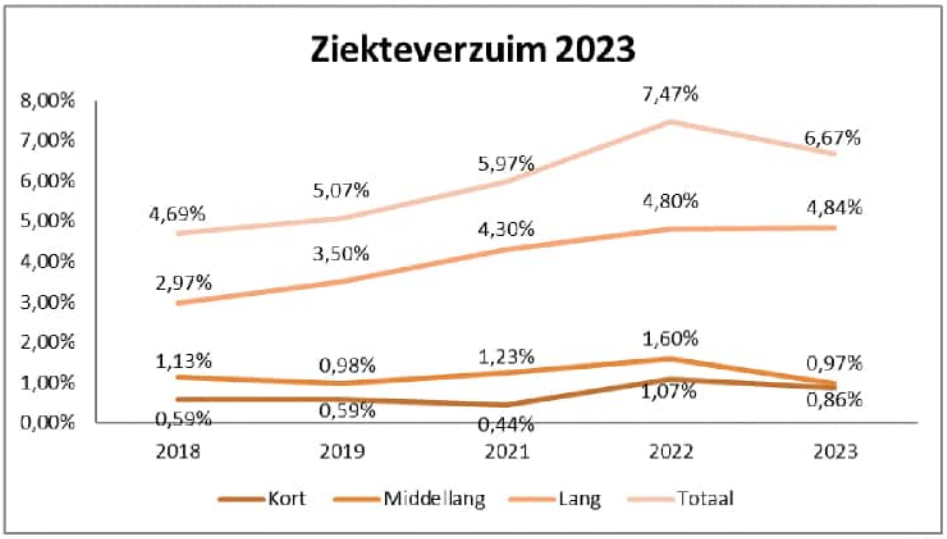

Het afgelopen jaar is een daling van het verzuim te zien van 7,47% in 2022 naar 6,67% in 2023. Dit ligt nog steeds boven de vastgestelde norm. Het grootste deel van het verzuim wordt veroorzaakt door langdurig verzuim (43 – 365 dagen). Het betreft met name psychisch verzuim en vooral in de leeftijdscategorie 55 t/m 64 jaar. Het aantal frequent verzuimers (3x of meer per in de afgelopen 12 maanden) is gedaald van 245 medewerkers in 2022 naar 176 medewerkers in 2023

Het aantal medewerkers dat een beroep doet op bedrijfsmaatschappelijk werk is toegenomen. Het aantal meldingen bij de psycholoog nam in het tweede half jaar flink toe. De aanvragen hebben vooral betrekking op verwerking van incidenten (PTSS gerelateerd) en coping (hoe ga ik met stress om, hoe voorkom ik dat ik ga piekeren enz.). Bij de brandweer komen de meeste klachten voort uit incidenten met reanimaties en kinderen en met name in de leeftijdsgroep van collega's boven 45 jaar met veel dienstjaren. Bij de ambulancedienst is het divers en komen klachten onder andere voort uit de impact van de incidenten, maar ook uit de minder impactvolle ritten die eigenlijk meer passen bij een huisarts. Dit kan klachten geven in de coping.

Binnen de VRR richten wij ons op preventieve aandacht voor psychische klachten. Het gaat hierbij vooral om herkenning en erkenning en het zoveel mogelijk voorkomen van uitval. Hiervoor zijn er een tweetal trainingen opgesteld om zowel medewerkers als leidinggevenden inzicht te geven in PTSS.

Verder heeft de vitaliteitsweek plaatsgevonden met workshops gericht op specifieke doelgroepen uit de analyse van het verzuim, gericht op de oudere medewerker en psychisch verzuim.

Agressiemeldingen

Agressiemeldingen	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal meldingen van agressiviteit tegen medewerkers	75	61	66	82	83
Waarvan bij ambulancedienst	67	49	54	78	83
Waarvan bij brandweer	8	12	11	4	
Overig			1		

Afgelopen jaar hebben we als organisatie specifieke aandacht geschonken aan enkele casussen m.b.t. agressie en geweld. Het is daarom denkbaar dat de meldingsbereidheid van de medewerkers groter is geworden of dat medewerkers nu sneller zich beseffen dat sprake is van agressie en geweld en dat die ongepast is in de gegeven situatie. Relatief beperkte scheldpartijen van patiënten die voorheen mogelijk niet altijd werden gemeld, komen nu ook voor in de meldingen. Uit andere bronnen weten we dat op dit moment de maatschappij aan het verharden is. Dit kan ook een (mede)oorzaak zijn van de stijging van het aantal gevallen waarin sprake is van agressie en geweld in de afgelopen jaren.

2.4.2. Doorontwikkeling informatievoorziening en informatiebeveiliging

Om de crisis van de toekomst te kunnen beheersen, is beschikbaarheid van de juiste informatie cruciaal. Goede informatievoorziening zorgt ervoor dat de medewerkers van de VRR hun werk effectiever en veiliger kunnen doen. De VRR beschikt op dit moment deels over de benodigde technische voorzieningen om haar hulpverleners van informatie te kunnen voorzien. De manier waarop dit nu is ingericht, is echter nog te weinig professioneel om hierop te kunnen vertrouwen. De huidige voorzieningen zijn heel kwetsbaar terwijl de hulpverleners op straat afhankelijk zijn van deze voorzieningen om effectief en veilig hun werk te kunnen doen.
Hiernaast is er ook een grote informatiebehoefte bij bestuurders, burgers en de pers. Zowel real-time tijdens een incident of crisis om de juiste besluiten te kunnen nemen, als na afloop om verantwoording af te leggen. Informatieanalyse is hard nodig om de incidenten van de toekomst het hoofd te kunnen bieden.
Om in deze behoeftes te voorzien, gaan wij stappen zetten in de informatie-huishouding van de VRR. Er zal in de komende jaren geïnvesteerd worden in zowel ICT-ers, functioneel beheerders en professionele technische voorzieningen. Daarnaast gaan wij goede informatiebeveiliging realiseren.

Wat willen we bereiken?		
De VRR voorziet haar medewerkers van de juiste informatie en tools om hun werk effectief en veilig te kunnen doen en zorgt voor adequate informatiebeveiliging		
Wat gaan we hiervoor doen in 2023?	***Pe rio de***	***Wat hebben wij bereikt in 2023***
Informatievoorziening: 1. Opstellen van een I-visie 2. Versterken van de CIO-rol 3. Starten met het redundant (minimaal tweezijdig) verbonden zijn van bedrijfs-kritische applicaties en een technisch continuïteitsplan maken	Q2	*Informatievoorziening:* 1. De I-visie is vastgesteld. Er is een inrichtingsplan en een implementatieplan opgesteld 2 en 3: In verband met de temporisering zijn deze punten uitgesteld naar volgend jaar.
Informatiebeveiliging: 1. Uitvoering van een PEN-test. Dit is een test van computersystemen op kwetsbaarheden, waarbij deze kwetsbaarheden ook werkelijk gebruikt worden om in deze systemen in te breken met als doel de systemen beter te beveiligen. 2. Starten met het aanleggen van beveiligingsschillen binnen het VRR Netwerk.	Q2	1. De PEN-test volgt in het komende halfjaar. 2. Hier is met voorrang op ingezet om de organisatie van de informatiebeveiliging binnen de VRR op de korte en lange termijn op orde te brengen.
	Q4	1. De PEN-test is uitgevoerd. De resultaten zijn nog niet geanalyseerd en staan op de rol voor 2024 2. Er is een onderzoek gedaan naar de inrichting van de informatiebeveiliging van de VRR. Het rapport wordt in februari 2024 in de directieraad gepresenteerd. Er wordt verder gewerkt aan de technische infrastructuur waarbij de nadruk ligt op de informatiebeveiliging.

2.4.3. Noodopvang Asielzoekers

Sinds december 2021 is de VRR op verzoek van de staatssecretaris Justitie en Veiligheid bezig met het organiseren van noodopvang van asielzoekers om het aanmeldcentrum in Ter Apel te ontlasten. In juni 2022 kwam daar nog een extra verzoek bij voor het organiseren van 445 extra plekken.

Voor het organiseren van deze opvang werd een projectteam aangesteld, dat eerst zelfstandig en sinds september 2022 onder het brede VRR Programma Opvang (inclusief opvang Oekraïense ontheemden) functioneerde. Het projectteam begeleidde bij de op- en afbouw van locaties en maakte afspraken met politie, brandweer en meldkamer omtrent de fysieke en sociale veiligheid. Het team onderhield de contacten met de gemeenten voor onderwijs en maatschappelijke ondersteuning.

Om de reguliere organisatie te ontlasten, bestond het projectteam vrijwel geheel uit een flexibele schil en inhuur. Het eerste halfjaar van 2023 zijn gesprekken gevoerd met gemeenten in de regio en het COA, en is besloten de taak volledig terug te leggen bij het COA. Hierbij is de volledige flexibele schil aan personeel en de opvanglocaties overgedragen aan het COA op 1 augustus 2023.

2.4.4. Opvang Ontheemden Oekraïners

Sinds maart 2022 coördineerde de VRR de opvang van Oekraïense ontheemden in de regio. Taken hierbij waren het in stand houden van een aankomstlocatie (HUB-locatie, uitvoering via gemeente Rotterdam) en een Regionaal Centrum Vluchtelingenspreiding (uitvoering via gemeente Rotterdam), zorgcoördinatie (via GHOR) en informatiemanagement (via MIC/VIK).

Vanuit de VRR is het programmamanagement opgepakt zowel qua capaciteit als ook het platform waarop de verschillende partners samenwerkten op dit dossier. Mijlpalen uit 2023:

- Oprichting Zorg en Herstelcentrum Lansingerland
- Oprichting Zorgboerderij Vlaardingen
- In oktober is een landelijk tekort opgevangen met o.a. uitbreiding van de HUB en inrichting andere crisisnoodopvang in de regio

Eind 2023 heeft het Algemeen Bestuur VRR ingestemd met een warme overdracht van deze taken en verantwoordelijkheden aan de Regionale Regietafel Rotterdam-Rijnmond. De formele verantwoordelijkheid is per 1 januari 2024 overgedragen. De VRR zal zo nodig tot uiterlijk 30 juni 2024 taken blijven uitvoeren.

Kostensoort		Opgave kosten
Meerkosten coördinerende gemeente		924.016
Hotels/centra		1.937.106
Overige specifieke meerkosten		7.069
Overige Meerkosten		603
	ROC (opleidingen) GHOR	1.318.179
	Crisisbeheersing & rampenbestrijding Risicobeheersing	1.724.279
	Bevolkingszorg Bedrijfsvoering	365.084
Totale kosten 2023		**6.276.336**

Als gevolg van de richtlijnen voor de Sisa-rapportage zijn de door de gemeente Rotterdam over 2022 doorbelaste kosten, totaal € 2.868.794, in deze tabel opgenomen. De kosten van de gemeente voor 2023 worden in de jaarrekening 2024 opgenomen.

Uit de ondernemingsraad

De ondernemingsraad heeft zich het afgelopen jaar bezig gehouden met de volgende onderwerpen:

Behouden en werven van personeel:
Er is veel aandacht voor het behouden en werven van personeel. Binnen de VRR is de werkdruk mede door veel vacatures hoog. Er is veel van gedachten gewisseld over hoe we kunnen zorgen voor voldoen personeel om alle taken uit te voeren.

Onderzoeksprotocol:
Door diverse afdelingen binnen de VRR worden verschillende onderzoeken uitgevoerd zoals audits, risico-inventarisaties en brandonderzoek. Echter ontbreekt het aan een totaalbeeld van:
- welke onderzoeken uitgevoerd worden;
- welke afdelingen (of externe partijen) onderzoeken uitvoeren;
- welke aanleidingen reden zijn tot het instellen van onderzoek;
- welke bevoegdheden er zijn met betrekking tot het instellen van een onderzoek en hoe/waar deze belegd zijn;
- welke onderzoeksmethoden gebruikt worden.

Er is eind 2023 een projectleider aangesteld met de opdracht om tot een protocol te komen.

De ondernemingsraad heeft op de volgende onderwerpen advies gegeven:
- duurzame piketorganisatie
- herinrichting meldkamer
- Caco en het Veiligheidsinformatieknooppunt (voorheen MIC)

De ondernemingsraad heeft op de volgende onderwerpen instemming gegeven:
- Regeling gebruik ICT
- Ziekteverzuimbeleid en teamsamenwerking ARBO
- Plan van aanpak mentale fitheid/PTSS
- Vaststelling feestdagen VRR

2.4.5. Openbaarheidsparagraaf

De Wet open overheid (Woo) heeft de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vervangen. Het doel van de Woo is een meer transparante en actief openbaar makende overheid. Veel meer dan de Wet openbaarheid van bestuur, verplicht de Woo tot het actief, uit eigen beweging, openbaar maken van documenten. Daarnaast is er de verplichting tot het op orde brengen van de informatiehuishouding van het bestuursorgaan.
In het verband met het Woo-proof maken van informatievoorziening en werkprocessen is in kaart gebracht welke acties op termijn moeten worden uitgevoerd en er is gestart met het opstellen van een plan van aanpak voor het implementeren van de Woo.

In 2023 heeft de VRR 5 Woo-verzoeken ontvangen. Er werd gevraagd om documenten met betrekking tot brandveiligheidsadviezen/controles op bepaalde locaties, documenten rondom saneringen en gebruik van fluorhoudend schuim op brandweerlocaties en documenten rondom de lading van een boot die heeft gebrand. Binnen de VRR waren geen documenten aanwezig waarom werd gevraagd. Ook werd gevraagd om correspondentie tussen gemeenten en VRR over de gerealiseerde aanrijtijden van de ambulances per gemeente, omdat deze niet meer maandelijks via het bestuurlijk dashboard zichtbaar waren. Over de periode waar naar gevraagd werd, waren er geen documenten, waardoor ook dit verzoek niet geleid heeft tot openbaarmakingen. Er loopt nog een bezwaarprocedure over de beslissing rondom het Woo-verzoek.

Verder zijn er 15 zienswijzenverzoeken door andere overheden bij de VRR ingediend. Hierbij hebben andere bestuursorganen een Woo-verzoek binnengekregen en is de VRR gevraagd om te oordelen of bepaalde VRR-documenten openbaar gemaakt kunnen worden. Alle zienswijzen hebben geleid tot een “geen bezwaar van openbaarmaking”.

De VRR is nu opgenomen in de Woo-index. Dit is de locatie waar informatie van/over de VRR wordt ontsloten en is te vinden op: https://organisaties.overheid.nl/woo/24203394/veiligheidsregiorotterdam-rijnmond

2.4.6. Toelichting Rechtmatigheid

Vanaf 2023 is het voor decentrale overheden verplicht om een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen in de jaarrekening. Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording wordt het gesprek tussen het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur ondersteund op het gebied van (financiële) rechtmatigheid om de kaderstellende- en controlerende rol van het Algemeen Bestuur op dit vlak te versterken.

In de jaarrekening legt het Dagelijks Bestuur verantwoording af over alle negen criteria van rechtmatigheid. De eerste zes criteria, die betrekking hebben op getrouwheid en óók onderdeel zijn van rechtmatigheid, komen tot uitdrukking in de balans en het overzicht van baten en lasten. De drie specifieke rechtmatigheidscriteria komen tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording.

1. De financiële handelingen passen binnen het kader van de geautoriseerde begroting **(begrotingscriterium)**.
2. Voorwaarden in wet- en regelgeving worden nageleefd, zoals subsidievoorwaarden **(voorwaardencriterium)**.
3. Toetsing op juistheid en volledigheid van gegevens die door derden zijn verstrekt plaats vindt met het oog op het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen **(M&O criterium)**.

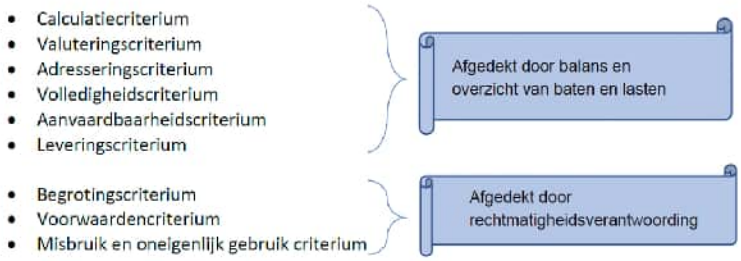

De VRR verstrekt geen subsidies of uitkeringen aan belanghebbenden anders dan aan gemeenten en daarom bestaan er geen materiele risico's op misbruik of oneigenlijk gebruik. Derhalve heeft de VRR geen M&O-beleid opgesteld in het kader van rechtmatigheid.

De verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de Algemeen Bestuur bepaald en bedraagt 1% (maximaal 3%) van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.030.000.

Conclusie rechtmatigheid

Het Dagelijks Bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten en ook de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde verantwoordingsgrens.

Geconstateerde afwijkingen boven de verantwoordingsgrens hebben niet plaatsgevonden.

Toelichting op de geconstateerde afwijkingen onder de verantwoordingsgrens

- Onjuiste aanbestedingsprocedure (€ 249.000)
- Vormen bestemmingsreserve die niet in de begroting was opgenomen (€ 397.000)
- Correctie jaarrekening 2022 door late toekenning budget door zorgverzekeraars (€ 245.000)

Getroffen maatregelen

Het dossier waarbij de onjuiste aanbestedingsprocedure is gevolgd is gecorrigeerd door het uitvoeren van de juiste procedure.

Om geen correcties meer te ontvangen na het vaststellen van de jaarrekening zetten wij in om aan de voorkant van het proces het gesprek met de zorgverzekeraars over de budgetten tot afspraken te komen.

2.5 Verbonden partijen

Inleiding
Het begrip **verbonden partij** is vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en is in artikel 1 lid b BBV als volgt gedefinieerd: "*Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.*"
In artikel 1 lid c BBV wordt **financieel belang** gedefinieerd als: "*Een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt*".
In artikel 1 lid d BBV tenslotte wordt **bestuurlijk belang** gedefinieerd als: "*Zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht*".

Lijst met verbonden partijen
In onderstaande tabel worden de verbonden partijen genoemd waarin de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond een financieel en bestuurlijk belang heeft.

Overzicht van verbonden partijen 2023 Bedragen (€ 1.000)					
Naam	Vestigingsplaats	Openbaar belang	Eigen vermogen (€)		Resultaat (€)
			1-1-2023	31-12-2023	2023
Stichting FERM	Rotterdam	Beheersing digitale verstoringen	145	145	0

De jaarcijfers 2023 van de Stichting FERM zijn conceptcijfers. Op het moment van afwikkeling van de jaarrekening 2023 van de VRR konden wij nog niet beschikken over de definitieve cijfers 2023 van de Stichting. Eventuele effecten worden meegenomen in de eerstvolgende begrotingswijziging.

Doelstelling verbonden partij

De stichting FERM is een in 2021 opgerichte stichting gevestigd in Rotterdam met de volgende ambitie: "Rotterdam bevindt zich in 2023 in de top van de wereld ten aanzien van het weerbaar zijn tegen digitale verstoringen." Dat wil zeggen dat het Haven Industrieel Complex in Rotterdam digitale dreigingen - zoveel als mogelijk is - ziet aankomen en zo georganiseerd is dat het de impact van digitale verstoringen weet te beheersen. Hierdoor wordt de bedrijfscontinuïteit ondersteund, het veiligheidsrisico voor omwonenden verkleind en wordt eventuele economische schade beperkt gehouden.

De Stichting ambieert dat in 2023 relevante partijen samenwerken om de impact van digitale verstoringen bij bedrijven en in de ketens op het Haven Industrieel Complex in Rotterdam te beheersen. De naam van het samenwerkingsverband is 'FERM'. Relevante betrokken partijen zijn diverse publieke organisaties en alle ondernemingen binnen het Haven Industrieel Complex. Met name de ondernemingen die een kritieke schakel zijn in de functie van de Rotterdamse haven zijn hierbij aangesloten. FERM wordt door deze partijen als dé onmisbare schakel tussen alle partijen gezien. De meerwaarde van FERM wordt gezien en gewaardeerd en dat vertaalt zich door in operationele en financiële participatie van alle bij FERM aangesloten organisaties.

Aansprakelijkheid
Behoudens eventuele bestuursaansprakelijkheid die verzekerd is, is er geen sprake van financiële aansprakelijkheid.

3 Jaarrekening

3.1 Rechtmatigheidsverantwoording

Grondslag rechtmatigheidsverantwoording
Voor de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening 2023 wordt het normenkader 2023 dat is vastgesteld door de Auditcommissie op 5 april 2023 gehanteerd. Het Normenkader is ter kennisname geagendeerd voor de vergadering van het Algemeen Bestuur van 27 mei 2023.

Verantwoording rechtmatigheidsverklaring Algemeen Bestuur
De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijks Bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de Auditcommissie op 05 april 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de Algemeen Bestuur bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.030.000.

Bevinding
Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

Geconstateerde afwijkingen boven de verantwoordingsgrens hebben niet plaatsgevonden.

3.2 Overzicht van de baten en lasten

2023	2e BW 2023			Realisatie 2023			Begrotingsafwijking		
(bedragen x € 1.000)	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma's									
Ambulancezorg	64.925	58.781	6.144	66.153	59.601	6.552	1.228	820	408
Brandweerzorg	110.326	92.256	18.070	111.825	90.011	21.814	1.499	-2.245	3.744
Risico- en crisisbeheersing	31.661	29.857	1.804	41.110	37.866	3.244	9.449	8.009	1.440
Subtotaal programma's	**206.911**	**180.894**	**26.018**	**219.088**	**187.478**	**31.610**	**12.176**	**6.584**	**5.592**
Overhead	-	27.453	-27.453	242	28.811	-28.569	242	1.358	-1.116
Algemene dekkingsmiddelen									0
Saldo Financieringsfunctie	500	944	-444	1.210	743	467	710	-201	911
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	**500**	**944**	**-444**	**1.210**	**743**	**467**	**710**	**1.156**	**-205**
Totaal van baten en lasten	**207.411**	**209.291**	**-1.879**	**220.539**	**217.031**	**3.508**	**13.127**	**7.740**	**5.387**
Ambulancezorg					397			397	-397
Brandweerzorg	649	884	-235	435	885	-450	-214	0	-215
Risico- en crisisbeheersing		300	-300		300	-300		0	0
Mutatie bestemmingsreserves	**649**	**1.184**	**-535**	**435**	**1.582**	**-1.147**	**-214**	**398**	**-611**
Gerealiseerd resultaat verslagjaar	**208.060**	**210.475**	**-2.414**	**220.974**	**218.613**	**2.361**	**12.913**	**8.137**	**4.776**
Verwachte nacalculatie gemeentelijke bijdrage			3.329			-			-3.329
Resultaat na nacalculatie of correctie			**915**			**2.361**			**1.447**

3.3 Toelichting op de begrotingsafwijkingen

Ambulancezorg (bedragen * € 1.000)								
Begroting 2023 (2eBW)			Realisatie 2023			Begrotingsafwijking		
Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
64.925	**58.781**	**6.144**	**66.153**	**59.601**	**6.552**	**1.228**	**820**	**408**
Personele kosten							720	**-720**
Vergoeding ivm afsluiting wegen						557		**557**
Budget zorgverzekeraar						392		**392**
Overige baten						279		**279**
Overig kosten							100	**-100**
						1.228	**820**	**408**

De grootste afwijking bij het programma ambulancezorg wordt veroorzaakt door de cao-stijging die met terugwerkende kracht is uitbetaald. Hiertegenover staat ook een verhoogde vergoeding uit de geleverde diensten. Tevens waren er extra baten door vergoedingen i.v.m. afsluiten van de Heinenoordtunnel en de Haringvlietbrug. Bij de overige baten zijn o.a. detacheringen en UWV uitkeringen meegenomen.

Brandweerzorg (bedragen * € 1.000)								
Begroting 2023 (2eBW)			Realisatie 2023			Begrotingsafwijking		
Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
110.326	**92.256**	**18.070**	**111.825**	**90.011**	**21.814**	**1.499**	**-2.245**	**3.744**
Spaarverlof							750	**-750**
Personeelslasten en personele baten						1.079	-1.051	**2.130**
Vrijval voorziening claim							-522	**522**
Huisvesting en materiële lasten							-422	**422**
Kosten diverse projecten						-100	-300	**200**
Administratieve correcte overhead							-700	**700**
Handhavingsboete						300		**300**
Boekwinst						220		**220**
						1.499	**-2.245**	**3.744**

Op programma Brandweerzorg is per saldo minder uitgegeven en waren de baten hoger dan waar rekening mee is gehouden in de 2e Begrotingswijziging

- Spaarverlof: Meer medewerkers hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid voor spaarverlof. Deze post is vooraf moeilijk in te schatten.
- Personeelslasten: Doordat niet alle vacaturen konden worden vervuld en door minder uitgaven op overige personeelslasten en vrijwilligers komen de personeelslasten lager uit.
- Personele Baten. Door onder andere detachering, UWV-uitkering en lesuren bij het NIPV zijn er meer baten binnen gekomen dan aanvankelijk begroot.
- Vrijval voorziening claim: Omdat er geen grondslag meer is voor deze voorziening is deze vrijgevallen.
- Huisvesting en materiële lasten: Er is sprake van een onderbesteding op de huisvesting en materiele lasten. Deze onderbesteding wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere energielasten.
- Kosten diverse projecten: Van een aantal projecten zijn de kosten lager dan begroot. Voor een aantal projecten geldt dat hier dan ook minder baten voor binnen komen.
- Administratieve correctie overhead: Bij de begroting zijn de extra gelden van de BDuR en ontwikkelagenda volledig op de programma's begroot. Volgens de regelgeving behoort een gedeelte van deze gelden zoals ICT-lasten, etc. verantwoord te worden als overhead.
- Handhavingsboete: Aan Prorail is een handhavingsboete van € 300k opgelegd voor het niet nakomen van voorschriften t.a.v. de blusinstallatie.
- Boekwinst: Op de verkoop van de oude kazerne in Stellendam is een boekwinst gerealiseerd van € 220k. Aanvankelijk was deze begroot op de investering van de nieuwe kazerne maar dat is vanuit regelgeving niet toegestaan.

Risico- en crisisbeheersing (bedragen * € 1.000)								
Begroting 2023 (2eBW)			Realisatie 2023			Begrotingsafwijking		
Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
31.661	**29.857**	**1.804**	**41.110**	**37.866**	**3.244**	**9.449**	**8.009**	**1.439**
Noodopvang						6.322	6.322	-
Opvang ontheemden Oekraïne						3.142	3.142	-
Personele lasten							-231	**231**
Personele lasten crisisbeheersing							-575	**575**
Administratieve correctie overhead							-650	**650**
Overige baten						-16		**-16**
						9.449	**8.009**	**1.439**

Hieronder een toelichting op de afwijkingen:

- Noodopvang: In het kader van de noodopvang asielzoekers is € 6.322 meer aan kosten gemaakt dan aanvankelijk ingeschat. Deze worden vergoed door het COA op basis van facturatie.
- Opvang ontheemden Oekraïne: Voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne vervullen de veiligheidsregio's, in het kader van crisisbeheersing, een coördinerende rol. Deze rol heeft de VRR tot eind 2023. De lasten en baten komen hoger uit omdat de doorbelasting vanuit de gemeente Rotterdam in de begroting als balansmutatie was meegenomen en niet via de baten en lasten.
- Personeelslasten: Vanwege de krapte in de arbeidsmarkt staan vacatures langer open. Hierdoor zijn de lasten lager dan begroot.
- Personele lasten crisisbeheersing: Besteding BDUR-gelden: De extra bijdrage voor de versterking van de Crisisbeheersing is niet geheel gebruikt in 2023. In overleg met het ministerie hoeft dit bedrag niet terugbetaald te worden maar mag deze in 2024 worden ingezet. Hiervoor is de onderschrijding omgezet naar een bestemmingsreserve voor versterking van de Crisisbeheersing.
- Administratieve correctie overhead: Bij de begroting zijn de extra gelden van de BDuR en ontwikkelagenda volledig op de programma's begroot. Volgens de regelgeving behoort een gedeelte van deze gelden zoals ICT-lasten, etc. verantwoord te worden als overhead.

Overhead (bedragen * € 1.000)								
Begroting 2023 (2eBW)			Realisatie 2023			Begrotingsafwijking		
Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
-	**27.453**	**-27.453**	**242**	**28.811**	**-28.569**	**242**	**1.358**	**-1.116**
Administratieve correctie overhead							1.358	**-1.358**
Personele baten						242		**242**
						242	**1.358**	**-1.116**

De overhead heeft een afwijking van € 1.116 ten opzichte van de begroting. Hieronder een toelichting op de afwijkingen:

- Administratieve correctie overhead: Bij de begroting zijn de extra gelden van de BDUR en ontwikkelagenda volledig op de programma's begroot. Volgens de regelgeving behoort een gedeelte van deze gelden zoals ICT-lasten, etc. verantwoord te worden als overhead.
- Personele Baten. Door onder andere detachering en UWV-uitkeringen zijn er meer baten binnen gekomen dan aanvankelijk begroot.

3.4 Toelichting op de programmarekening 2023

3.4.1 Overzicht van de incidentele baten en lasten 2023

Er is sprake van een structureel begrotingsoverschot in het jaar 2023

Overzicht van de Incidentele baten en lasten (*1.000,-)	programma	Realisatie 2023
Totaal lasten		**217.031**
Opvang Asielzoekers	R&C	21.322
Opvang ontheemden Oekraïners	R&C	6.276
Vrijval voorziening claim	BRW	-522
Totaal incidentele lasten		**27.076**
Totaal structurele lasten		**189.955**
Totaal baten		**220.539**
Opvang Asielzoekers	R&C	21.322
Opvang ontheemden Oekraïners	R&C	6.276
Boekwinst verkoop kazerne	BRW	220
Handhavingsboete	BRW	300
Totaal incidentele baten		**28.118**
Totaal structurele baten		**192.421**
Resultaat (x € 1.000)		**3.508**
Toevoeging aan reserve		1.582
Onttrekking aan reserve		435
Saldo na bestemming		**2.361**
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)		105
Structureel saldo (* € 1000)		**2.466**

De projecten opvang asielzoekers en ontheemden Oekraïne zijn tijdelijke projecten die als incidenteel worden beschouwd. Het project opvang asielzoekers is in de zomer van 2023 overgedragen aan het COA. De regeling voor de opvang ontheemden Oekraïne za ook in 2024 door de veiligheidsregio worden uitgevoerd.
In 2023 is een nieuwe kazerne gebruik genomen in Stellendam en de oude kazerne is verkocht. De boekwinst op deze verkoop is een incidentele baat. Ook de handhavingsboete die is geïnd en de vrijval van de voorziening lopende claims, worden beschouwd als een incidentele baat.
Het structureel begrotingsoverschot wordt veroorzaakt door lagere personeelslasten als gevolg van onderbezetting en doordat de overige kosten lager uit zijn gevallen dan werd voorzien.

In 2023 zijn er geen structurele mutaties op de bestemmingsreserves geweest.

3.4.2 Toelichting algemene dekkingsmiddelen

Financieringsfunctie 2023	x € 1.000
LASTEN	
Betaalde rente op langlopende leningen	743
Totaal rentelasten	743
BATEN	
Rente op schatkistbankieren	1.203
Belastingrente	7
Totaal rentebaten	1.210
Saldo	**-467**

3.4.3 Mutaties op de voorzieningen

Verloop voorzieningen	Realisatie 2022	Dotatie	Vrijval	Aanwending	Stand per 31-12-2023
Lopende claims Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR)	522	-	-522	-	0
Voormalig personeel	9		-9	-	-
Verlofsparen	150	1.448	-	-	1.598
Ziektewet		23	-	-	23
Totaal (x € 1.000)	**681**	**1.471**	**-531**	**-**	**1.621**

Ten opzichte van de begroting zijn er de volgende afwijkingen:

Afwijkingen op de begroting	Begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil 2023
Lopende claims Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR)	-	-522	522
Voormalig personeel	124	-9	133
Verlofsparen	357	1.448	-1.091
Ziektewet	62	23	39
Totaal (x € 1.000)	**543**	**940**	**-397**

De Voorziening Lopende claims is een voorziening opgezet voor het faillissement van Plastisol. Dit in verband met een te verwachten claim. Op dit moment verwachten wij niet meer dat de claim vanuit Plastisol komt en daarom is besloten om de voorziening vrij te laten vallen.

De voorziening voormalig personeel is gevormd voor een mogelijke afkoopsom c.q. achterstallig salaris voor een ontslagen werknemer waar nog een procedure voor liep. De VRR is hierbij in het gelijk gesteld maar moet nog wel een deel salaris nabetalen. Dit is in 2022 gebeurd. De voormalig werknemer heeft nog wettelijke rente geclaimd. In 2023 is geen reactie meer ontvangen van de voormalig werknemer en is het restant in overleg met juristen vrijgevallen.

Conform de CAO mogen werknemers hun bovenwettelijk deel van de verlofuren inzetten voor spaarverlof. Dit spaarverlof kan ingezet worden voor een sabbatical of vervroegd pensioen.
Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft hierbij voor dat een voorziening getroffen moet worden. De voorziening is ook gevormd in 2022. In 2023 hebben meer mensen dan verwacht gebruik hiervan gemaakt en is de dotatie groter dan in de 2e begrotingswijziging was opgenomen.

De VRR heeft de wettelijke plicht om werknemers die ziek uit dienst gaan nog een periode door te betalen. De voormalig werknemers worden hierbij begeleid door een derde partij die ook de salarisberekeningen verzorgt. Ter dekking van de toekomstige lasten voor deze personen is een voorziening gevormd.

3.4.4 Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector kortweg Wet Normering Topinkomens, legt sinds 1 januari 2013 beperkingen op aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke sector en de semipublieke sector. Het bezoldigingsmaximum voor 2023 bedraagt € 223.000.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2023		Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2022	
	Mr. Drs. A. Littooij		Mr. Drs. A. Littooij
Functiegegevens	Algemeen directeur	**Functiegegevens**	Algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1-1-2023 - 31-12-2023	Aanvang en einde functievervulling in 2022	1-1-2022 - 31-12-2022
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte	1 fte	Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte	1 fte
Dienstbetrekking	Ja	Dienstbetrekking	Ja
Bezoldiging		**Bezoldiging**	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	200.148	Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	186.537
Beloningen betaalbaar op termijn	22.701	Beloningen betaalbaar op termijn	23.814
subtotaal	222.850	*subtotaal*	210.351
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	223.000	Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	216.000
-/- onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	-/- onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Bezoldiging	222.850	**Bezoldiging**	210.351
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de invordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	Toelichting op de invordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Toelichting overschrijding:
Niet van toepassing

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking
Niet van toepassing

1c. Toezichthoudende Topfunctionarissen
Niet van toepassing

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.900 in 2023 of minder

2023	
Bestuur	Functie(s)
Burgemeester A. Aboutaleb	Voorzitter DB/AB
Burgemeester C.H.J. Lamers	PV. voorzitter DB/lid AB
Burgemeester F. van Oosten	2e PV. voorzitter DB/lid AB
Burgemeester P.H. van de Stadt	Lid DB/AB Voorzitter Auditcommissie
Burgemeester A. Attema	Lid DB/AB
Burgemeester A. Groenboer - Dubbelman	Lid DB/AB
Burgemeester B. Wijbenga	Lid DB/AB
Burgmeester CA. Oosterwijk	Lid AB
Burgemeester J.G. Bijl	Lid AB
Burgemeester J.G.H. de Witte	Lid AB
Burgemeester wnd. G. Veldhuijzen	Lid AB
Burgemeester R.E. Schneider	Lid AB
Burgemeester G.G.J. Rensen	Lid AB
Burgemeester P. Oskam	Lid AB
Burgemeester M.W. Vroom	Lid AB
Burgemeester J.J. Luteijn	Lid AB
Burgemeester T.J. Haan	Lid AB
Burgemeester P. Rehwinkel	Lid AB

1e De totale bezoldiging van ene topfunctionaris voor al zijn/haar functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen.
Niet van toepassing.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is.
Niet van toepassing.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder, waar de anticumulatiebepaling van toepassing is.
Niet van toepassing.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking
Niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Er zijn geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individuele Wet normering topinkomens maximum hebben ontvangen.

3.5 Balans

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond 2023				
(Bedragen in € 1.000)				
ACTIVA	31-12-2023		31-12-2022	
Vaste Activa				
Materiële Vaste Activa				
Investeringen met economisch nut				
Gronden en gebouwen	25.385		25.070	
Overige materiele vaste activa	37.199		37.941	
		62.584		63.011
Financiële Vaste Activa				
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer				
Waarborgsommen	110		110	
		110		110
Vlottende Activa				
Voorraden				
Grond en hulpstoffen	882		824	
		882		824
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar				
Vorderingen op openbare lichamen	2.884		9.990	
Uitzettingen in 's-Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	30.244		21.034	
Overige vorderingen	4.704		4.049	
		37.832		35.073
Overlopende activa				
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel				
- Het Rijk	-		-	
- Overige Nederlandse overheidslichamen	1.027		353	
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	6.045		14.039	
		7.072		14.392
Liquide middelen				
Kasgeld	5		23	
Banksaldi	260		203	
		265		226
		108.744		113.636

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond 2023				
(Bedragen in € 1.000)				
PASSIVA	**31-12-2023**		**31-12-2022**	
Vaste Passiva				
Eigen vermogen				
Algemene Reserve	1.164		188	
Overige bestemmingsreserves	6.139		4.993	
Resultaat verslagjaar	2.361		976	
		9.664		6.157
Voorzieningen				
Overige voorzieningen	1.621		681	
		1.621		681
Vaste schulden met een rentetypische looptijd				
van één jaar of langer				
Onderhandse leningen van:				
Binnenlandse banken en	55.968		63.445	
en overige financiële instellingen				
Overige binnenlandse sectoren	-		-	
		55.968		63.445
Vlottende Passiva				
Netto vlottende schulden met een rente typische				
looptijd korter dan één jaar				
Banksaldi				
Overige schulden	5.356		4.794	
		5.356		4.794
Overlopende passiva				
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn				
opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar				
tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks				
terugkerende arbeidskosten gerelateerde				
verplichtingen van vergelijkbaar volume	27.884		32.797	
De van de Europese en Nederlandse overheids-				
lichamen ontvangen voorschotbedragen voor				
uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel				
die dienen ter dekking van lasten van				
volgende begrotingsjaren	5.894		5.114	
Overige vooruitontvangen bedragen die ten				
bate van volgende begrotingsjaren komen	2.357		648	
		36.135		38.558
		108.744		113.636

3.6 Grondslagen

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening 2023 is opgemaakt in overeenstemming met het wijzigingsbesluit Besluit begroting en verantwoording (van 17 maart 2016, geplaatst in het Staatsblad, nr. 2016,101) dat voor de VRR van toepassing is vanaf het verslagjaar 2018.

Grondslagen voor waardering

Algemeen
Voor zover niet anders vermeld zijn de activa en passiva verantwoord tegen nominale waarde of verkrijgingsprijs/aanschafwaarde.

Materiële vaste activa
Conform artikel 59 van het Besluit Begroting en Verantwoording worden alle materiële vaste activa met een economisch nut geactiveerd. Met ingang van 2018 worden ook materiële vaste activa met een maatschappelijk geactiveerd. In 2023 was er geen sprake van Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut.
Nieuwe investeringen worden opgenomen tegen historische kostprijs of lagere marktwaarde en lineair afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur. Onder de post 'Activa in ontwikkeling' is materiële vaste activa opgenomen die nog niet in gebruik zijn genomen.

Gemeenschappelijke regelingen zijn op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording vrij in het kiezen van haar afschrijvingsbeleid. Het afschrijvingsbeleid inclusief de te hanteren lineaire afschrijvingstermijnen per soort investering (categorie) van de VRR zijn vastgelegd in de Financiële Verordening van de VRR 2018 en nader uitgewerkt in de geactualiseerde Beleidsnota Investeringen, Waarderingen en Afschrijvingen.

Waarborgsommen
Onder deze post zijn borgstellingen ter zekerheid van een aantal huurcontracten opgenomen.

Voorraden
De aanwezige voorraden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs, onder aftrek van een bedrag voor incourant voor zover daartoe aanleiding bestaat.

Vorderingen
De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, voor zover van toepassing onder aftrek van de noodzakelijke geachte voorziening voor het risico van oninbaarheid. De voorziening is vastgesteld op basis van een statische beoordeling van de openstaande facturen.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De omvang van de voorzieningen is bepaald op basis van schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen bepaald.

Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Baten en lasten
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Baten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Personeelslasten
Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Vennootschapsbelasting
Op basis van de aangiftes 2016, 2017 en de behaalde commerciële resultaten op de ondernemingsactiviteiten in 2018 heeft de belastinginspecteur geconcludeerd dat de VRR niet vennootschapsbelastingplichtig is. Wel zal de VRR jaarlijks moeten toetsen of er sprake is van een commercieel resultaat per ondernemingsactiviteit waaraan een bescheiden bestaan kan worden ontleend.

3.7 Toelichting op balans, activa

3.7.1 Materiele vaste activa

Materiele vaste activa en afschrijvingen					
Omschrijving	**BW 31-12-2022**	**Investeringen**	**Des-investeringen**	**Afschrijvingen**	**BW 31-12-2023**
Gronden en terreinen	3.458	294	-	-	3.752
Bedrijfsgebouwen	21.612	1.537	-	1.516	21.633
Vervoersmiddelen	22.100	2.791	-35	3.580	21.276
Machines, apparaten en installaties	2.110	403	-	454	2.059
Overige materiële vaste activa	11.652	2.211	-	2.731	11.132
Activa in gebruik	**60.932**	**7.236**	**-35**	**8.280**	**59.852**
Activa in ontwikkeling	2.079	652	-	-	2.732
Totaal materiele vaste activa	**63.011**	**7.888**	**-35**	**8.280**	**62.584**

De grootste investeringen die in 2023 in gebruik zijn genomen zijn:
- Nieuwe kazerne Stellendam: € 2.194k
- Tankautospuiten, inclusief bepakking: € 2.369k
- Ambulances: € 534k
- Mechanische thoraxcompressie: € 954k
- ICT: 519k

Bij activa in ontwikkeling zijn de grootste posten:
- Bluskleding: € 1.179k
- Nieuwe ambulances: € 753k

In de volgende tabel zijn de gerealiseerde investeringen afgezet tegen het investeringsbudget van 2023:

Ontwikkeling investeringen						
Omschrijving	**2e BW 2023**	**Investering 2023**	**Activa in ontwikkeling**	**Verschil investeringen 2e BW en realisatie**	**Verschuiving investeringen naar vlg jaren**	**Overschrijding/ onderschrijding**
Gronden en terreinen	288	294	-	-5	-	-5
Bedrijfsgebouwen	987	1.537	-	-550	-	-550
Vervoersmiddelen	3.889	2.791	3	1.094	593	501
Machines, apparatuur en installaties	800	403	-	397	-	397
Overige materiële vaste activa	7.832	2.211	1.467	4.154	3.848	305
Activa in ontwikkeling	-	-	-	-	-	-
Investeringen	**13.796**	**7.236**	**1.471**	**5.089**	**4.441**	**648**

<u>Gronden en terreinen</u>
Dit betreft de aankoop voor de grond van de nieuwe kazerne in Stellendam.

<u>Bedrijfsgebouwen</u>
Dit betreft grotendeels de investering in de nieuwe kazerne in Stellendam. Op het onderdeel bedrijfsgebouwen is de begroting overschreden voor dit project. Daar staan echter onderschrijdingen voor dit project tegenover bij machines, apparatuur en installaties en bij overige materiele vaste activa. Per saldo is het project binnen de begroting gebleven.

<u>Vervoersmiddelen</u>
Ten opzichte van het bedrag in de 2e begrotingswijziging 2023 is de aanschaf van tankautospuiten en ambulances iets lager uitgevallen. Verder is de aanschaf van materiaal dienstauto's doorgeschoven naar latere jaren.

<u>Machines, apparatuur en installaties</u>
Het verschil met de 2e begrotingswijziging wordt hier vooral veroorzaakt door de lagere investering bij de nieuwe kazerne Stellendam.

Overige materiële vaste activa
De grootste post betreft de bluskleding. Deze is begroot voor € 2.3 mln. De oplevering van de bluskleding zal plaatsvinden in de loop van 2024. Er is € 1.2 mln. geïnvesteerd in de kleding (staat bij activa in ontwikkeling). Er is voor ruim € 1.1 mln. doorgeschoven naar 2024. Projecten die geactiveerd zijn in 2023 betreffen o.a. de mechanische thoraxcompressie (€ 954k), bepakking tankautospuiten (€403k) en ICT (€ 519k).

3.7.2 Financiële vaste activa

Waarborgsommen

De post waarborgsommen bestaat uit 4 borgstellingen voor:

- Huur ambulancepost Brugwachter Rotterdam
- Huur ambulancepost Dirksland
- Huur ambulancepost Spijkenisse
- Huur bedrijfspand Rotterdam

3.7.3 Vlottende Activa

Voorraden

Het saldo voorraden heeft betrekking op een vaste voorraad genees- en verbandmiddelen. Het betreft hier een vaste voorraad die regelmatig wordt gecontroleerd en aangevuld op basis van verbruik.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

Debiteuren

	31-12-2023	31-12-2022
Vorderingen op Openbare lichamen	**2.884**	9.990
Uitzettingen in 's-Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	**30.244**	21.034
Privaatrechtelijke Debiteuren	5.098	4.433
Voorziening debiteuren	-394	-384
Overige vorderingen	**4.704**	**4.049**
	37.832	35.073
Stand per 1 januari voorziening dubieuze debiteuren.	**-384**	-352
Dotatie	**-493**	-463
Onttrekkingen	**482**	431
Voorziening dubieuze debiteuren	**-394**	-384

De post dubieuze debiteuren betreft een groot aantal onverzekerbare debiteuren waarvan de inbaarheid nog onzeker is. Het gaat hier dan vooral om particulieren die geen vaste woon- of verblijfplaats hebben, toeristen, etc. De afgelopen jaren zien we hier een behoorlijke toename en zijn we aan het kijken of we hier een andere wijze van declareren kunnen toepassen. Omdat de resultaten teleurstellend waren zijn we eind 2022 overgestapt naar drie andere deurwaarderkantoren. Dit lijkt vooralsnog een iets beter resultaat te geven.

Uitzettingen in 's- Rijks schatkist

Schatkistbankieren betekent voor decentrale overheden, waaronder de gemeenschappelijke regeling VRR valt, dat zij hun overtollige middelen vanaf 2014 aanhouden bij de schatkist bij het ministerie van Financiën. Dit houdt in dat geld niet langer bij banken buiten de schatkist mag worden aangehouden. Overtollige middelen, boven een (verplicht) drempelbedrag, mogen alleen in rekening-courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden of worden uitgeleend aan andere decentrale overheden. In onderstaand overzicht wordt het bedrag aan beschikbare middelen op de bankrekeningen vergeleken met het maximale drempelbedrag in het kader van het schatkistbankieren. De VRR blijft ruim onder de voorgeschreven norm en heeft dus minder middelen buiten het schatkistbankieren op de bankrekeningen gehad dan maximaal is toegestaan.

Wet Financiering Decentrale Overheden	* € 1.000,-
Begroting 2023, totaal lasten	180.655
Drempelbedrag 2% (minimaal € 1.000	3.613
Gemiddelde standen op lopende rekening	
1e kwartaal	253
2e kwartaal	287
3e kwartaal	290
4e kwartaal	261
Jaargemiddelde 2023	**273**

3.7.4 Overlopende activa

	31-12-2023	31-12-2022
Het Rijk:		
Teruggaaf CTB-gelden door gemeentes	182	-
Subsidie L&O	62	62
Provincie ZHZ BRZO te ontvangen	-	30
FLO AMBU	784	262
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	**1.027**	**353**
Nog te ontvangen rente schatkistbankieren Q4 huidig boekjaar	463	108
Nog te ontvangen overige inkomsten huidig boekjaar	-	2
Nog te factureren bedragen	3.630	11.444
Vooruitbetaalde kosten	1.857	1.823
Vorderingen op personeel	94	94
Vennootschapsbelasting	-	1
Overige	1	568
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van van volgende begrotingsjaren komen	**6.045**	**14.039**
Overlopende activa	**7.072**	**14.392**

In de nog te factureren bedragen was per eind 2022 een bedrag van € 9.1 miljoen opgenomen voor het COA. Per eind 2023 was dit nog € 1.8 miljoen.

3.7.5 Liquide middelen

	31-12-2023	31-12-2022
Kas	5	23
SimpledCard uitgaven	45	-
ABNAMRO	215	203
Liquide middelen	**265**	**226**

3.8 Toelichting op balans, passiva

3.8.1 Eigen vermogen

Het Algemeen bestuur heeft op 17 mei 2023 in haar vergadering besloten het positieve resultaat over het jaar 2022 ten gunste van de algemene reserve te brengen.

Eigen Vermogen (in € 1.000)	31-12-2022	Bestemming resultaat 2022	Dotatie	Onttrekking	Stand 31-12-2023
Algemene reserve vanuit bijdragen zorgverzekeraars	330	143		-	473
Algemene reserve vanuit bijdragen gemeenten	-142	833			691
Totaal Algemene reserve	**188**	**976**	**-**	**-**	**1.164**
Nog te bestemmen resultaat vanuit bijdragen zorgverzekeraars	143	-143	1.295		1.295
Nog te bestemmen resultaat vanuit bijdragen gemeenten	833	-833	1.066		1.066
Nog te bestemmen resultaat	**976**	**-976**	**2.361**		**2.361**
Bestemmingsreserves	**4.993**		**1.582**	**-435**	**6.139**
Totaal eigen vermogen	**6.157**	**-**	**3.943**	**-435**	**9.664**

Van de Algemene reserve is per 31-12-2023 een bedrag van € 473k gefinancierd door de zorgverzekeraars. Van het nog te bestemmen resultaat ARR van 2023 van totaal € 1.295k heeft € 873k betrekking op het deel dat door de zorgverzekeraars is gefinancierd.

Het verloop van de bestemmingsreserves is als volgt:

Bestemmingsreserves	31-12-2022	Dotatie	Onttrekking	Stand per 31-12-2023
2e Loopbaanbeleid	2.682	506	-61	3.128
Groot onderhoud gebouwen	685	378	-270	793
CBRN-steunpuntregio Rotterdam-Rijnmond	229		-9	220
Eenmalige bijdrage uitwerkingskader meldkamer	212	-	-	212
Spoorincidentbestrijding	522	-	-96	426
Bedrijfskleding	663	300	-	963
Innovatie vervoer	-	397		397
Totaal per ultimo jaar x € 1.000	**4.993**	**1.582**	**-435**	**6.139**

Afwijking mutaties op de begroting	Begroot		Gerealiseerd		Verschil
	Dotatie	Onttrekking	Dotatie	Onttrekking	
2e Loopbaanbeleid	506	-80	506	-61	20-
Groot onderhoud gebouwen	378	-275	378	-270	5-
CBRN-steunpuntregio Rotterdam-Rijnmond	-	-51	-	-9	42-
Eenmalige bijdrage uitwerkingskader meldkamer	-	-	-	-	-
Spoorincidentbestrijding	-	-245	-	-96	149-
Bedrijfskleding	300	-	300	-	-
Innovatie vervoer	-	-	397		397-
Totaal	**1.184**	**-651**	**1.582**	**-435**	**-613**

2e Loopbaanbeleid

In de praktijk blijkt dat veel brandweermensen langer willen en kunnen doorwerken dan 20 jaar. Landelijk wordt gewerkt aan een herijking van het 2e loopbaanbeleid. De universiteit van Maastricht doet onderzoek om inzicht te krijgen in de elementen van het zware werk in de huidige situatie, de samenhang tussen (combinaties van) deze elementen en parameters van duurzame inzetbaarheid.

Daarnaast is in april 2017 het plan brandweerzorg vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Dit plan schetst in grote lijnen de koers tot het jaar 2025. Het gaat hierbij om de zoektocht naar een optimale mix van preventieve maatregelen en flexibele en dynamische brandweerzorg waarmee de Brandweer de continuïteit van de veiligheid kan blijven waarborgen. De personele consequenties van deze ontwikkeling worden de komende jaren duidelijk en kunnen ook invloed hebben op het tweede loopbaanbeleid.
Het blijkt dat dit zgn. Door010 plan nog steeds onzeker is. De kosten voor het huidige plan zijn opnieuw doorgerekend.

Groot onderhoud gebouwen
In 2021 is een nieuw Meerjaren onderhoudsplan gemaakt en is de bestemmingsreserve herijkt. Er wordt over een periode van 2021 t/m 2030 jaarlijks een bedrag van € 378k toegevoegd. Het meerjaren onderhoudsplan zal in 2024 herijkt worden en daarmee ook de bestemmingsreserve.

Eenmalige bijdrage uitwerkingskader Rotterdam-Rijnmond
Op de bestemmingsreserve Eenmalige bijdrage uitwerkingskader Meldkamer zijn geen mutaties geweest in het verslagjaar. Aangezien hier een sociaal plan aan ten grondslag ligt waar medewerkers nog op terug kunnen vallen is de bestemmingsreserve intact gelaten.

Spoorincidentbestrijding
Door beperkte inzet van medewerkers hoefde er minder onttrokken te worden aan de bestemmingsreserve voor spoorincident bestrijding.

CBRN steunpunt
Ook hier hoefde door een mindere inzet van medewerkers minder onttrokken te worden aan de bestemmingsreserve.

Bedrijfskleding
Om de piek in vervanging van bedrijfskleding op te vangen was een bestemmingsreserve gevormd. Door o.a. kwaliteitsproblemen van een deel van het pakket zal de uitlevering langer duren dan verwacht en is om logistieke redenen dan ook doorgeschoven naar 2024. Verder is een extra dotatie gedaan van € 300k voor een ander pakket (niet brandweerkleding). De uitlevering hiervan zal in 2025 plaatsvinden.

Innovatie vervoer.
In het kader van een duurzamere organisatie is in 2023 is een pilot gestart met 2 elektrische ambulances die in 2024 geleverd zullen worden. De pilot zal 2 jaar duren.

3.8.2 Voorzieningen

Verloop voorzieningen	Realisatie 2022	Dotatie	Vrijval	Aanwending	Stand per 31-12-2023
Lopende claims Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR)	522	-	-522	-	0
Voormalig personeel	9		-9	-	-
Verlofsparen	150	1.448	-	-	1.598
Ziektewet		23	-	-	23
Totaal (x € 1.000)	**681**	**1.471**	**-531**	**-**	**1.621**

Ten opzichte van de begrotingen zijn er de volgende afwijkingen

Voorziening	Begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil 2023
Lopende claims Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR)	-	-522	522
Voormalig personeel	124	-9	133
Verlofsparen	357	1.448	-1.091
Ziektewet	62	23	39
Totaal (x € 1.000)	**543**	**940**	**-397**

Voorziening Lopende claims Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
De Voorziening Lopende claims is een voorziening opgezet voor het faillissement van Plastisol. Dit in verband met een te verwachten claim. Op dit moment verwachten wij niet meer dat de claim vanuit Plastisol komt en daarom is besloten om de voorziening te laten vrijvallen.

Voormalig personeel
In 2016 is aan een medewerker strafontslag verleend. Deze beslissing is door de Raad van beroep teruggedraaid. De VRR heeft een nieuwe ontslagprocedure in gang gezet waartegen verzet is aangetekend. De VRR is in deze procedure in het gelijk gesteld.
Er heeft nog een nabetaling van achterstallig salaris plaats gevonden van € 82k. De oud medewerker heeft echter nog recht doen gelden op € 9k wettelijke rente. Omdat verdere reactie van medewerker is uitgebleven is in overleg met juristen het restantbedrag vrijgevallen.

Verlofsparen
Conform de CAO mogen werknemers sinds 2022 hun bovenwettelijk deel van de verlofuren inzetten voor spaarverlof. Dit spaarverlof kan ingezet worden voor een sabbatical of vervroegd pensioen.
Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft hierbij voor dat een voorziening getroffen moet worden.
Het lijkt erop dat we hier een na-ijl effect zien. In 2022 was de dotatie een stuk lager dan verwacht en nu aanzienlijk hoger dan geprognosticeerd.

Ziek uit dienst
Voor werknemers die ziek uit dienst gaan heeft de VRR nog een nabetalingsverplichting. De begeleiding en salarisberekening is bij een derde partij ondergebracht. Voor degenen die het betreft is een voorziening gevormd.

3.8.3 Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer

Binnenlandse banken en overige financiële instellingen:

Omschrijving	Hoofdsom	Rente %	Stand 31-12-22	Rente 2023	Aflossing 2023	Opname 2023	Stand 31-12-23
Binnenlandse banken							
2 - BNG	1.450	5,89	435	24	48		387
3 - BNG	2.340	3,62	842	28	94		749
4 - BNG	1.589	5,40	795	41	40		755
5 - BNG	2.305	3,72	1.383	49	58		1.325
6 - BNG	10.000	2,90	4.000	115	667		3.333
7 - BNG (2014)	10.000	2,93	4.667	118	667		4.000
8 - BNG (2015)	7.500	1,39	4.000	55	500		3.500
9 - BNG (2016)	7.500	1,41	4.500	56	500		4.000
10 - BNG (2017)	10.000	1,20	4.250	43	1.000		3.250
12 - BNG (2020)	5.000	0,20	4.000	7	500		3.500
13 - BNG (2020)	5.000	0,32	4.000	13	500		3.500
14 - BNG (2020)	7.200	0,59	6.624	38	288		6.336
15 - NWB (2019)	8.000	0,08	6.400	5	533		5.867
16 - NWB (2021)	5.000	0,23	4.500	10	500		4.000
17 - BNG (2022)	10.000	0,76	10.000	70	1.000		9.000
18 - Financial Lease RABO	906	*	219	3	88		131
19 - Financial Lease ABN	4.130	*	2.831	68	495		2.336
Totaal			**63.446**	**743**	**7.477**	**-**	**55.969**

* - Vermelding is niet verplicht

De rentepercentages die in de tabel staan genoemd zijn vast voor de gehele looptijd.

3.8.4 Vlottende passiva

Schulden met een rente typische looptijd van korter dan één jaar

	31-12-2023	31-12-2022
ABNAMRO		
Banksaldi	**-**	-
Privaatrechtelijke crediteuren	3.968	4.619
Publiekrechtelijke crediteuren	1.388	209
Betalingen onderweg	-	-34
Overige schulden	**5.356**	**4.794**
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd		
looptijd korter dan één jaar	**5.356**	**4.794**

3.8.5 Overlopende passiva

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	31-12-2023	31-12-2022
Af te dragen loonheffing	9.256	7.407
Af te dragen pensioenpremie ABP	1.546	1.511
Nog uit te zoeken posten	10	4
Af te dragen BTW december	132	169
Nog te ontvangen inkoopfacturen	4.055	3.461
Nog te ontvangen inkoopfacturen Project Vluchtelingen	148	3.178
Nog te betalen personeelskosten	1.175	1.111
Te betalen rente	383	441
Aflossing Lening	-	500
Afwikkeling FLO Ambu 2021	-	732
Afwikkelling FLO Ambu 2022	751	705
Pilot ZCC	-	249
Schulden uit hoofd van bekostiging	10.273	12.365
Reservering vrije marge projecten ARR	-	849
Stichting Vereniigsbureau	-	-
Vitaliteit 2021	154	-
Correctie FLO Brandweer	-	113
	27.884	**32.797**

Vooruit ontvangen middelen van overheden

Vooruit ontvangen middelen van overheden	Saldo aan het begin van het boekjaar 2023	Ontvangen bedragen 2023	Bestedingen 2023	Nog te ontvangen bedragen ultimo 2023	Terug betalingen 2023	Saldo aan het eind van het boekjaar 2023
Subsidies en projecten Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond						
Expertisecentrum BRZO	31	495	456			71
Subsidie Bonusreg. Zorgmw 2020	164		6		158	-
Subsidie Bonusreg. Zorgmw 2021	127					127
Subsidie CTB	936	836				1.771
Specifieke uitkering opvang ontheemden Oekraine	3.856	6.269	6.276			3.849
Europese Subsidie project Agile		82	5			77
Totaal	**5.114**	**7.681**	**6.743**	**-**	**158**	**5.894**

Expertisecentrum Brzo
Deze gelden zijn beschikbaar gesteld ten behoeve van het kwalitatief verbeteren van de uitvoering door de veiligheidsregio's van de brandweertaken volgend uit het Brzo. Het restantbedrag van deze subsidie wordt in 2023 afgerekend met het ministerie van Veiligheid en Justitie.

Subsidie Bonusregeling zorgmedewerkers 2020
Het betreft het door de coöperatie terug te betalen bedrag voor de bonusregeling zorgmedewerkers 2020. Door de overname van de ARR is dit bedrag door de VRR terug te betalen. Het bedrag is op 1 januari 2021 overgenomen door de VRR van de ARR. In 2023 is dit terugbetaald aan het ministerie.

Subsidie Bonusregeling zorgmedewerkers 2021.
Het saldo betreft het te veel ontvangen bedrag voor de bonusregeling. Aangezien het voorschot uitgaat van volledige sociale lasten over de uitkering en deze onderdeel vormt van de Werkkostenregeling is er een verschil.

Subsidie Corona Toegang Bewijs
In 2021 is de VRR door het ministerie van Veiligheid & Justitie aangewezen om de verdeling van de gelden voor de subsidie ondersteuning Controle corona toegangsbewijzen te verzorgen. Het volledige ontvangen bedrag is niet besteed door de aangesloten gemeenten en zal in 2024 moeten worden terugbetaald.

Specifieke uitkering opvang ontheemden Oekraïne
Na de aanvang van de oorlog in Oekraïne heeft het ministerie van Justitie & Veiligheid de veiligheidsregio's aangewezen om de opvang van ontheemden uit de Oekraïne te organiseren.
Voor de lasten die hiermee gemoeid zijn heeft de VRR een voorschot ontvangen. Aangezien vanaf 2024 de financiering van dit project via de gemeente Vlaardingen zal gaan lopen zal geen additioneel voorschot aan het ministerie gevraagd gaan worden. Aangezien de kosten die de gemeente Rotterdam in dit kader aan de VRR doorbelast pas zichtbaar worden in hun jaarrekening 2023 en hierdoor pas in de jaarrekening 2024 van de VRR getoond worden, zal de eindafrekening met het ministerie pas in 2025 kunnen plaatsvinden.

Europese subsidie project Agile
De VRR heeft zich aangemeld voor een aantal Europese projecten. De subsidie voor één hiervan, project Agile, is in 2023 toegekend voor een totaal bedrag van € 169k. Hiervan is € 82k van ontvangen. Het project betreft de ontwikkeling van simulatiemodellen voor crisisbeheersing.

Vooruit ontvangen bedragen

Specificatie vooruitontvangen bedragen:	31-12-2023	31-12-2022
Vooruit ontvangen huur en servicekosten Sommelsdijk	127	169
Bijdragen MOI	109	109
BIN ruimte Slotlaan Capelle	30	32
Min. Infrastructuur bijdrage 25kV	220	208
Overige	12	-
Vooruitontvangen VRZHZ gezamelijke kosten actiecentra	-	43
Schadekst Lautech 2024	26	-
Wijkbrandweerman div. gemeentes	-	37
BRZO+ NIPV	25	50
OVA 2022/2023	718	-
Vrije marge Schuif 23/24	247	-
Initiele opleiding Ambu 2024	842	-
	2.357	**648**

3.9 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Omschrijving	31-12-2023 x € 1.000
Huurcontracten	27.352
Onderhoudscontracten	9.967
Contracten m.b.t. Persoonlijke Bescherming en kleding	21
Afnameverplichtingen voertuigen	902
Licenties en onderhoud software	4.213
Leasecontracten	3.212
Overige contracten	26.821
Vakantietoeslag	1.325
Vakantie- en verlofdagen	11.468
FLO Brandweer	77.824
Verplichtingen ultimo 2023	**163.107**

Huurcontracten
De grootste posten hebben betrekking op de huren van brandweerkazernes en de ambulance post Brugwachter, het kantoorpand World Port Centre, Breevaartstraat en de Driemansteeweg.

Onderhoudscontracten.
Er is een flinke toename van de verplichtingen.

Afnameverplichtingen voertuigen
De verplichting is afgenomen omdat inmiddels alle tankautospuiten en 49 van de 55 ambulances zijn geleverd.

Leasecontracten
Door de afloop van een aantal leasecontracten daalt de verplichting

Licenties en onderhoud software
De stijging is met name te wijten aan de stijging van het aantal SaaS (Software as a service) contracten.

Overige contracten
De verplichtingen zijn aanzienlijk toegenomen. Meer contracten zijn voorzien van een waarde.

Vakantietoeslag
Het betreft hier de opgelopen vakantietoeslag bij de ambulancedienst over de periode juni t/m december 2023.

Vakantie- en verlofdagen
Het totale verlof (zowel bovenwettelijk als overwerk) dat voor 1 januari 2024 nog open staat als op te nemen is verwerkt in het totaal van € 11.468k.
Vanaf 2022 is de regelgeving omtrent voorzieningen van verlof gewijzigd. Conform de BBV kunnen Vanaf 1 januari 2022 kunnen medewerkers bovenwettelijke vakantie-uren en overwerk sparen. Voor verlofsparen is een voorziening gevormd. Dit betreft spaarverlof waarvoor medewerkers in de daartoe bestemde applicatie hebben aangegeven deze uren als spaarverlof aan te merken. De voorziening is gewaardeerd tegen de werkelijke loonkosten, inclusief een opslag voor sociale lasten. Er is geen voorziening gevormd voor het openstaand verlof met een jaarlijks vergelijkbaar volume. Voor het bovenwettelijk verlof dat geen gelijke omvang heeft moet een voorziening worden getroffen. De afgelopen twee jaar zien we dat het inzetten van bovenwettelijk verlof voor sparen behoorlijk fluctueert. Het risico van omzetten naar spaarverlof is belangrijk bij de analyse van de bovenwettelijke verplichting. Een gefundeerde berekening om te kunnen bepalen wat bovenmatig is kan daarom op dit moment nog niet worden gemaakt en hiervoor is een langere analyseperiode noodzakelijk. De verwachting is dat de benodigde ervaringsgegevens in 2024 beschikbaar komen. Op dat moment zal nauwkeurig worden bekeken of het treffen van een voorziening voor bovenmatig verlof gevormd moet worden.

FLO Brandweer
Het betreft hier de totale geprognosticeerde verplichting tot en met 2050. Vanaf 2023 worden de kosten gefinancierd vanuit de basisbijdrage van de gemeenten en worden de kosten niet meer separaat doorbelast aan de gemeenten waar de medewerker werkzaam was.

3.10 Single information- Single audit (Sisa)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 11-01-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A2	**Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)** **Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3** Veiligheidsregio's		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A2/01*					
				€ 16.246.923					
JenV	A18	**Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's** Veiligheidsregio's		Naam Kostensoort *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18/01*	Besteding per kostensoort (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden, jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A18/02*	Cumulatieve besteding per kostensoort (t/m jaar T inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023) *Aard controle R* *Indicator: A18/03*			
			1	Meerkosten coördinerende gemeente	€ 0	€ 924.016			
			2	Hotels/centra	€ 0	€ 1.937.106			
			3	Overige specifieke meerkosten	€ 0	€ 7.069			
			4	Overige Meerkosten	€ 3.407.542	€ 6.744.307			
				Berekening totale besteding (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden, jaar T) Som indicator 02 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18/05*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18/06*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18/07*		
			1	€ 3.407.542	Nee	Project loopt in ieder geval door in 2024	Nee		

3.11 Overzicht per programma naar taakvelden 2023

Programma's	0.1 Bestuur	0.4 Overhead	0.5 Treasury	0.10 Mutaties Reserves	0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	1.1 Crisis-beheersing en brandweer	1.2 Openbare orde en veiligheid	2.1 Verkeer en vervoer	7.1 Volks-gezondheid	8.3 Wonen en bouwen
Ambulancezorg	1		261	397					59.600	
Brandweerzorg			407	884		86.118		270		3.624
Risico- en Crisisbeheersing			48	300		9.367	27.598	25		877
Overhead	132	28.679	27							
Lasten	**132**	**28.679**	**743**	**1.582**	**-**	**95.485**	**27.598**	**295**	**59.600**	**4.501**
Ambulancezorg			422						66.153	
Brandweerzorg			691	435		111.763		2		60
Risico- en Crisisbeheersing			38			13.511	27.598			1
Overhead		242	59							
Baten		**242**	**1.210**	**435**		**125.273**	**27.598**	**2**	**66.153**	**62**
Saldo van baten en lasten					**2.361**					

4.Overige Gegevens

4.1 Gebeurtenissen na balansdatum

4.2 Controleverklaring

5. Bijlagen

5.1 Bijdragen deelnemende gemeenten

Gemeente	Totaal basisbijdrage 2023
Albrandswaard	1.361.514
Barendrecht	2.669.741
Capelle aan den IJssel	4.500.069
Goeree-Overflakkee	3.322.616
Krimpen aan den IJssel	1.614.698
Lansingerland	3.951.291
Maassluis	1.913.699
Nissewaard	5.723.373
Ridderkerk	2.639.277
Rotterdam (excl. GB)	57.456.168
Schiedam	6.378.025
Vlaardingen	5.902.968
Voorne aan zee	4.617.072
Totaal (* € 1.000,-)	**102.050.510**

De met de gemeenten afgesproken plustaken geven onderstaand beeld voor 2023:

Gemeente	Plustaken	2e BW 2023	2023	Verschil
Barendrecht	Wijkbrandweerman	76.776	78.722	1.946
Capelle aan den IJssel	Wijkbrandweerman	76.776	73.360	-3.416
Lansingerland	Wijkbrandweerman	31.990	29.167	-2.823
Ridderkerk	Wijkbrandweerman	76.776	65.000	-11.776
Rotterdam	Strandwachten	543.369	481.298	-62.071
	WABO/TCH	653.294	653.294	-
	Wijkbrandweerman	76.776	73.360	-3.416
Schiedam	Wijkbrandweerman	76.776	73.360	-3.416
Vlaardingen	Wijkbrandweerman	76.776	77.423	647
Voorne aan Zee	Cultureel erfgoed	23.818	21.970	-1.848
	Kazerne Oudenhoorn	657	366	-291
Totaal		**1.713.784**	**1.627.320**	**-86.464**

5.2 Staat van baten en lasten per kostensoort

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (bedragen x € 1.000)				
Omschrijving	2e BW 2023	Realisatie 2023	Verschil	Realisatie 2022
Personeel	156.456	155.085	-1.371	147.965
Huisvesting	20.532	28.610	8.078	28.282
Middelen	16.870	17.101	231	17.028
Overige kosten	14.488	15.492	1.004	14.572
Financieringsfunctie	944	743	-201	832
Vennootschapsbelasting				
Overhead				
Totaal lasten	**209.290**	**217.031**	**7.741**	**208.678**
Bijdragen Gemeenten (incl. DVO+)	103.764	103.679	-85	96.387
Overdrachten Rijk (BDUR)	16.247	16.247	-0	12.973
Overheidsmiddelen	23.036	32.758	9.722	37.742
Zorgverzekeraars	62.880	63.272	392	59.467
Overige opbrengsten	984	3.373	2.389	3.180
Financieringsfunctie	500	1.210	710	
Vennootschapsbelasting				
Totaal baten	**207.411**	**220.539**	**13.128**	**209.748**
Saldo van baten en lasten	**-1.880**	**3.508**	**5.387**	**1.070**
Toevoeging bestemmingsreserves	**1.184**	**1.582**	**398**	**793**
Onttrekking bestemmingsreserves	**649**	**435**	**-214**	**698**
Resultaat ná bestemming	**-2.415**	**2.361**	**4.776**	**976**

De baten overheidsmiddelen vielen hoger uit dan begroot omdat de opvang van asielzoekers en Oekraïners langer is doorgelopen dan gepland. De lasten waren hierdoor ook navenant hoger.
In de baten overheidsmiddelen is een bedrag opgenomen als bijdrage van Rijkswaterstaat voor MIRG van € 536.860

5.3 Aansluiting exploitatie ambulance met rekenstaat

Omschrijving	Exploitatie	Budget ZV (rekenstaat)	Verschil
Personeel	44.161.373	45.473.107	1.311.734
Huisvesting	2.351.185	2.205.776	-145.409
Middelen	8.479.909	9.954.504	1.474.594
Overige	7.535.450	5.290.324	-2.245.126
Totaal lasten	**62.527.918**	**62.923.711**	**395.793**
Totaal baten	**-477.201**	**-**	**477.201**
Resultaat	**62.050.717**	**62.923.711**	**872.994**

5.4 Staat van vereiste handtekeningen

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond d.d. 15 mei 2024.

De secretaris	De voorzitter
…….	…….
mr. drs. A. Littooij	ing. A. Aboutaleb

5.5 Afkortingen

ARR	Ambulance Rotterdam Rijnmond
AZN	Ambulance Zorg Nederland
Brzo	Besluit risico's zware ongevallen
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BDuR	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding
BW	Boekwaarde
CBRN	Chemische, biologische, radiologische en nucleaire stoffen
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
DCMR	Dienst centraal milieubeheer Rijnmond
FLO	Functioneel Leeftijds Ontslag
GB	Gezamenlijke Brandweer
GHOR	Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de Regio
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure
M&O	Misbruik en oneigenlijk gebruik
MIC	Multi Intelligence Center
MIRG	Maritime Incident Response Group
MOI	Mobiel Operationeel Informatiesysteem
NIPV	Nederlands Instituut Publieke Veiligheid
NFST	Netto FLO Spaartegoed
NZa	Nederlandse Zorgautoriteit
Pentest	Penetration Testing
PTSS	Post Traumatische Stress Stoornis
RAV	Regionale Ambulance Voorziening
ROT	Regionaal Operationeel Team
VIK	Veiligheids Informatie Knooppunt
VRR	Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
WAS	Waarschuwings- en alarmeringssysteem
WNT	Wet normering topinkomens
WOO	Wet open overheid